

standard

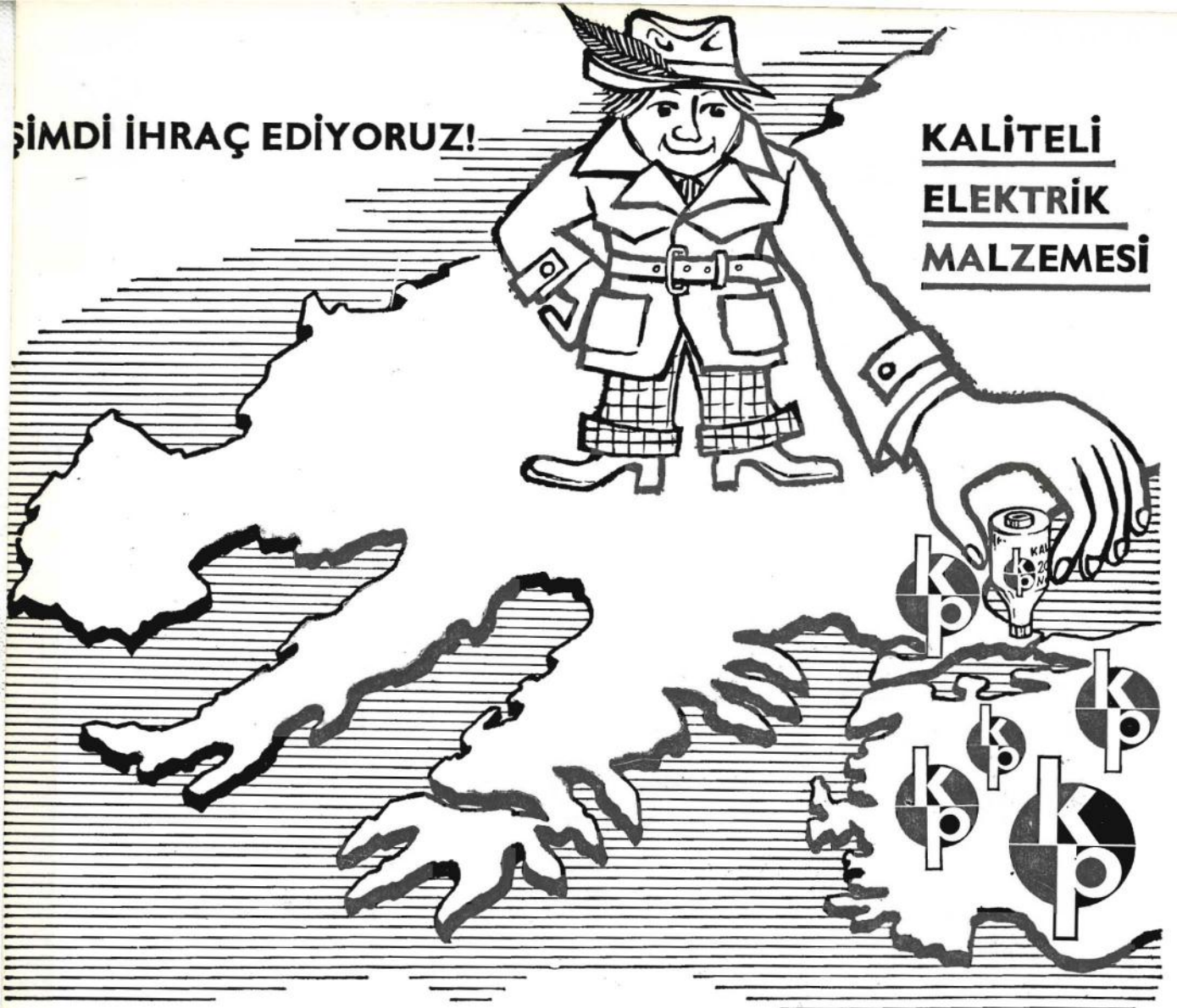
ekonomik ve teknik dergi

YIL: 16 SAYI: 183 MART MARCH 1977

ŞİMDİ İHRAÇ EDİYORUZ!

**KALİTELİ
ELEKTRİK
MALZEMESİ**

**ARTIK AVRUPALI
BİZDEN ALIYOR...**

ÇÜNKÜ F. ALMAN VDE ve DIN NORMUNU TÜRKİYEDE BAŞARIYLA UYGULUYORUZ...

TS50 ve VDE 0635 Kapsamına giren malzemelerde Türk Standartları Enstitüsü

ve Alman

merkezinin norma uygunluk ve kalite belgelerini haizdir.

KALEPORSELEN
elektroteknik sanayi a.ş.

Safraköy-Halkalı Cad. No. 170-İSTANBUL TEL : 73 73 79-73 76

Türk Standardları Enstitüsü her türlü madde ve mamûl ile, usûl ve hizmetlerin millî standardlarını hasırlamak görevi ile kurulmuş, bağımsız bir kamu kurumudur. Enstitü, kuruluş kanunu ile verilmiş olan bu ana görevinin yanı sıra, ülkemizde standardizasyonu yaymak, standard uygulamalarını teşvik etmek, standardların gerek üretici, gerekse tüketici halkımıza sağladığı çeşitli faydaları tanıtmayı da görev bilmektedir.

TSE'nin aylık yayın organı olan STANDARD Dergisi, yukarıda belirtilen amaçlara uygun olarak, yurt içindeki ve yurt dışındaki standardizasyona ilişkin çalışmalarını ve gelişmeleri milletimize aktarabilme görevini yüklenmiştir.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ ADINA
SAHİBİ:**

Prof. Dr. NECMİ TANYOLAÇ

**GENEL YAYIN
MÜDÜRÜ:**

MUAMMER TAYLAK

**SORUMLU YAZI
İŞLERİ MÜDÜRÜ
TANER BERKÜN**

YAYIN VE TANITMA KOMİTESİ

**ŞADİ PEHLIVANOĞLU
(Başkan)
MEHMET ÖNDER
MUSTAFA ERNAM
AHMET KARACA
AHMET SADETTİN ELGİN
YÜCEL HACALOĞLU**

standard
ekonomik ve teknik dergi

**Telgraf Adresi:
STANDARD — ANKARA**

**Telefonlar:
17 19 31 — 18 72 40**

**Posta Kutusu:
73, Bakanlıklar - Ankara**

**Basıldığı Yer:
Ayyıldız Matbaası A. Ş.
Ankara — 1977**

standard

ekonomik ve teknik dergi

YIL: 16 SAYI: 183

**MART
MARCH**

1977

İSLÂM ÜLKELERİ STANDARDİZASYON ÇALIŞMALARI İÇİN ORTAK BİR TEŞKİLAT KURMALIDIR

S. 3

Türkiye'nin dış politikasında Orta Doğu ve İslâm Ülkeleriyle birlik olmasının politik ve ekonomik menfaatlerimiz bakımından zaruret olduğu nihayet anlaşıldı.

MUHASEBE STANDARDLARININ ÖNEMİ

S. 4

(İlker ERENÖZLÜ)

İSLÂM ÜLKELERİ ARASINDA TEKNİK İŞBİRLİĞİNDE STANDARDİZASYON

S. 5

(M. Yılmaz ARIYÖRÜK)

TARIMDA STANDARDİZASYON

S. 6

(Arçtan TÖNÜK)

TERMINOLOJİ SORUNU

S. 8

(Sıtkı LÂLİK)

STANDARD VE STANDARDİZASYONUN ÖNEMİ

S. 10

(Aytekin YILDIRIM)

ROMEN STANDARDLAR ENSTİTÜSÜ BAŞKANI Dr. VICTOR CALCAN TÜRKİYE'DE

S. 12

TEYZEOĞULLARI ELEKTRİK SANAYİİ İLE TSE MARKA SÖZLEŞMESİ YAPILDI

S. 15

1977-78 İŞ PROGRAMINDA YER ALACAK HUSUSLAR GÖRÜŞÜLDÜ

S. 20

UNUTMA!

**TÜRK
STANDARLARI
ENSTİTÜSÜ**

**BU
MARKA
ÜRETİCİ
VE
TÜKETİCİ
İÇİN
GÜVENCE
UNSURUDUR**

Şadi PEHLİVANOĞLU
TSE Yönetim Kurulu
Başkan V.

İslâm ülkeleri standardizasyon çalışmaları için ortak bir teşkilat kurmalıdır

Bir ülkenin yalnız başına yeterli-
liği bugün artık sözkonusu değildir.
Siyasi, ekonomik ve askeri bakı-
m-dan, ülkeler bir araya gelip toplu-
luklar meydana getirmek için her
tür türlü müşterek unsurdan istifade
etmek gayreti içindedirler.

Bir zamanlar bir okyanusun kıyı-
sındaki ülkeler bu müşterek bağı
esas unsur olarak almışlar ve Atlan-
tik Paktı adı altında toplanmışlardır.
Tarafsız ülkeler diye anılan devletler
dahi bir çok vesilelerle birlik ve bera-
berlik yollarını aramışlar ve standar-
dın ekonomiye olan büyük etkisi an-
laşıldıktan sonra birçok devletler
müşterek teşkilatlar kurarak birlik
ve beraberliği gerçekleştirmişlerdir.
Uluslararası Standardizasyon teşki-
latı olan (ISO) bu maksatla kurul-
muştur. Milletlerarası bir kuruluşta
milli kuruluşlar yalnız kaldıkları tak-
tirde yeterli derecede ağırlık sağhya-
mamaktadırlar.

İşte bu sebepten milli kuruluşlar
ISO'ya bağlı kalma kaydıyla bölge-
sel standardizasyon organizasyonları
teşkil etme yoluna gitmişlerdir.

Avrupa Ortak Pazar Teşkilatı
(EEC) Avrupa Standard Komitesi
(CEN) ve Avrupa Serbest Ticaret
Birliği (EFTA) ni misal olarak zik-
redebiliriz.

Standardizasyon politikasını
yürütmekle yükümlü Hükümet men-
suplarının 12-16 Temmuz 1976 tari-
hinde Cenevre'de yaptıkları toplantı-
da mahalli teşkilata sahip üyelerin
müzakerelerde daha etken oldukları
açıkça görülmüştür. Böylece milli ku-
ruluşlar bu toplantıda milli çıkarlarını
daha çok sağlamayı başarmışlar-
dır.

Türkiye'nin dış politikasında Or-
ta Doğu ve İslam ülkeleriyle birlik
olmasının politik ve ekonomik men-
faatlerimiz bakımından zaruret oldu-
ğu nihayet anlaşıldı. Hakikaten bu
ülkelerle Türkiye arasında tarihi, di-
ni, ekonomik ve jeopolitik kader bir-
liği olduğu ve müşterek bağların mev-
cudiyeti ortada idi. Son zamanlarda
hükümet politikası Orta Doğu ve
Müslüman ülkelerle çok sıkı ekono-
mik işbirliği yapma yoluna teveccüh
ettirilmiştir.

Elbetteki bu ekonomik politikada
Standardı tecrit etmek mümkün de-
ğildi. Türk Standardları Enstitüsü
olarak 24-27 Ocak tarihlerinde Kara-
şi'de yapılan İslâm Ülkeleri Konfe-
ransı gündemine Standardın da dahil
edilmesi için Dış İşleri Bakanlığına
müracaat ettik. Bu teşebbüs müsbet
olarak neticelendi.

24-27 Ocak 1977 tarihinde Kara-
şi'de yapılan İslâm Ülkeleri Konfe-
ransı Ekonomik, Kültürel ve Sosyal
İşler Komisyonunun birinci oturumda
"karşılıklı ekonomik münasebetlerde-
ki ilerleme ve bu hususu kuvvetlen-
dirmek için atılması lüzumlu adımlar"
ın gözden geçirilmesi mevzubahis
edilmiştir. Böylece ticari tedbirler ko-
nusunda (Trade 8, iii/8) aşağıdaki
tedbirinde alınması kararlaştırılmış-
tır.

Madde 8 — Konferansa üye dev-
letler arasında "standardize edilmiş
olan spesifikasyonların ve prosedür-
lerin milletlerarası uygulamaya
ahenkli olacak biçimde kalırlar.

Görüldüğü gibi müsbet adımlar
atılmıştır. Herde bölgesel organizas-
yon gerçekleşirse milli standartların
harmonize edilmesi sağlanacak ve bu
devletlerle ticari münasebetlerin iyi
bir seviyeye gelmesi sağlanmış ola-
caktır.

Muhasebe Standardlarının Önemi

İlker Erenözlü

Standardlaştırmanın en güzel tarifini yapmış bulunan Uluslararası Standardlaştırma Teşkilatı (ISO) nın tarifine göre;

"Standardlaştırma, belirli bir faaliyetin, o faaliyetle ilgili bulunanların ve özellikle ekonominin yararına olarak yapılabilmesi için, tüm tarafların katkı ve işbirliği ile belirli kuralları koyma ve bu kuralları uygulama işlemidir."

Bu tanımın ışığı altında, muhasebenin standardlaştırılmasının belirli bir faaliyete, o faaliyetle ilgili bulunanlara ve özellikle ekonomiye olan yararları üzerinde durmak istiyorum.

Belirli bir faaliyetin, yönetim beyni, muhasebe kalbi, teknik kol ve bacakları olarak bir bütünleştirme yaparsak ve halen standardlaştırma faaliyetlerinin teknik ve mevzuat üzerinde yoğunlaştığını görerek işletmenin üç ayrılmaz unsurundan muhasebenin ne kadar ihmal edilmiş olduğunu görürüz. Halbuki, faaliyetin, milli ekonomiye ayak uydurabilmesi, sınırlarını genişletebilmesi (gelişebilmesi) için, kendi ekonomik ve finansal durumunu belli kurallara uyarak günü gününe izlemesi lazımdır.

Muhasebe Standardlarının Tarihi:

Basit olarak hesaplaşma vasıtası olarak muhasebe kayıtları ilk çağlara dayanır.

Sistematik bir şekilde gelişmesi ise XIV asrın ortalarında başlamaktadır. 1340 yıllarında İtalya'da bu gün kullanılan muzaaf usule göre defter tutulduğu görülür.

XVIII asırda Sanayi Devrimiyle birlikte muhasebe teori ve pratiğine önem vermeye başlanmıştır. Metodlu çalışmalar XIX uncu asırdan itibaren gelişerek XX. asırda bu günkü şeklini almıştır.

Menşei Bakımından Standardlar:

Bilindiği gibi menşei bakımından standardlar;

- 1 — Hükümet tarafından tesbit edilen standardlar,
- 2 — Mesleki teşekküller tarafından tesbit edilen standardlar,
- 3 — İstihsalci tarafından tesbit

edilen standardlar olarak üç kategoride toplanmaktadır.

Burada, muhasebe standardlarını bu üç açıdan incelemeye çalışacağım.

1 — Hükümet Tarafından Tesbit Edilen Muhasebe Standardları:

a) Belirli faaliyet bakımından; Bilindiği gibi çeşitli Bakanlıklara bağlı Genel Müdürlükler şeklinde organize edilmiş olan Tekel ve çeşitli Kamu Kurumları ile 440 sayılı kanuna tâbi İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Müesseselerinin kendilerine has bütçeleri vardır. Gelir-gider hesapları çeşitli muhasebe plân ve organizasyonlar göre tesbit edilmektedir.

İşte burada bütün Kamu Kurumlarını kapsayacak bir standard muhasebe plânı, organizasyon tipleri hükümet tarafından tesbit edilerek yürürlüğe konması kamu kurumları arasındaki ilişkinin daha muntazam bir şekilde yürütülmesinde büyük faydalar sağlayacaktır. Diğer yünden en büyük tüketici olan kamu kuruluşlarının bir çok özel kuruluşlarla yakın ilişkileri vardır. Her zaman kamu kuruluşları ile özel kuruluşlar arasında hesap uyumsuzluğuna rastlanmaktadır. Standardlaştırılmış muhasebenin bu durumları ortadan kaldıracağı şüphesizdir.

b) O faaliyetle ilgili bulunanlar bakımından;

I — Yönetici bakımından

Standardize edilmiş hesap plânları üzerinden çıkarılan mizan ve bilançolar daha itimat edici rakamlar verdiğinden, geleceğe ait bütçe tahminlerini en doğru bir şekilde yapar.

İstihsal unsurlarını en rasyonel nasıl kullanacağını saptar.

Ekonomik ve finansal durumu belli kurallara uyarak günü gününe ve en doğru bir şekilde izler ve faaliyet ile ilgili kararları en doğru bir şekilde verir.

Bilindiği gibi muhasebenin en büyük faydalarından biri, yol gösterme fonksiyonudur.

II — Çalışan Personel Bakımından

Standardize edilmiş muhasebe

evrakı (tahsil, tediye, kasa fişleri, mizanlar, envanter ve bilanço tabloları, makbuzlar, faturalar v.s.) ve hesap plânları üzerinde eğitim görmüş bir personelin daha verimli olacağı bir gerçektir. Hangi sektörde çalışırsa çalışsın standard muhasebeyi bildiği için intibak devresi kısalasarak işinde uzmanlaşacak daha verimli olacaktır.

c) Ekonominin Yararına Olması Bakımından

Muhasebe standardlarının en büyük faydası şüphesizki ekonominin yararına olması bakımındandır.

Yönetici kararlarını daha doğru ve çabuk verebilecek, personel ihtisassaslaşacak zaman israfı önlenmiş olacaktır.

Muhasebe standardları sayesinde, her hangi bir işletmenin iktisadi faaliyetlerine göre muhasebe plânları ve teşkilât şeması standardlardan alınarak zaman israfı ve füzuli demeler önlenecektir.

Netice olarak, Hükümet tarafından tesbit edilen muhasebe standardları zorunlu standardlar olarak kabul edilmesinin yukarıda sayılan faydaları yanında özel sektöre yol gösterici ve teşvik edici nitelikte olmaları lazımdır.

2 — Mesleki teşekküller ve istihsalci tarafından tesbit edilen standardların yukarıda belirtilen hususlarla çok yakın bir benzerlik gösterdiğinden burada yalnız faydaları üzerinde durmak istiyorum.

Mesleki teşekküller ve istihsalci tarafından tesbit edilen muhasebe standardları hazırlanırken büyük sanayi kuruluşları ve istihsalci durumları göz önüne alınarak ayrı ayrı mütalâa edilmeli, yol gösterici yönüne önem verilmelidir.

En doğru maliyet hesapları iyi standardize edilmiş bir muhasebe hesap plânı ile tesbit edileceği gibi, kârlılığa da büyük tesiri olan füzuli zamanın önlenmesi iyi standardize edilmiş organizasyon şemalarıyla sağlanacağı unutulmamalıdır.

Bu çeşit muhasebe standardları mecburi olmadan yürürlüğe konularak, yol gösterici bir anlam taşımamalıdır.

İSLÂM ÜLKELERİ ARASINDA TEKNİK İŞBİRLİĞİNDE STANDARDİZASYON

Mehmet Yılmaz ARIYÖRÜK
TSE Yönetim Kurulu
Üyesi

Ekonomik işbirliğinin esas yapı elemanı teknik işbirliğidir. Teknik işbirliğini sağlayan ise talepler arasındaki iştiraktır. Ülkelerin talepleri arasındaki iştirak nisbeti arttıkça işbirliği imkân ve zarureti de yükselir. İslâm ülkeleri efektif talebini etkileyen başlıca faktörler aynıdır. Gelişmemiş olmaları, gelişme gayretinde bulunmaları, teknoloji birikim ve üretiminden yoksun bulunmaları, para-kredi - fiyat - dış ticaret politikaları, nüfusun terekküp tarzı, örf-adet vb.

İslâm Ülkeleri arasında talep ve talebe cevap veren üretime konu madde ve mamullerin müşterek standartlara bağlanması, teknik işbirliğinin ilk ve temel elemanıdır. Bugün bütün İslâm Ülkelerinin standard enstitüleri vardır. Bu enstitülerin çalışma usulleri birbirine çok benzemektedir. Ancak enstitüler arasında imkânlar bakımından büyük farklılıklar vardır. Bu farklılıklar, İslâm Ülkeleri standard enstitülerinin müşterek kuramları bir organizasyon ile asgariye indirilebilir. Bu takdirde milli standartların bütün İslâm Ülkelerince kabul edilebilecek bir harmonizasyon yapılacaktır. Ayrıca standard hazırlamada lüzumlu teknik personel ve doküman yardımlaşması da imkân dahiline girecektir.

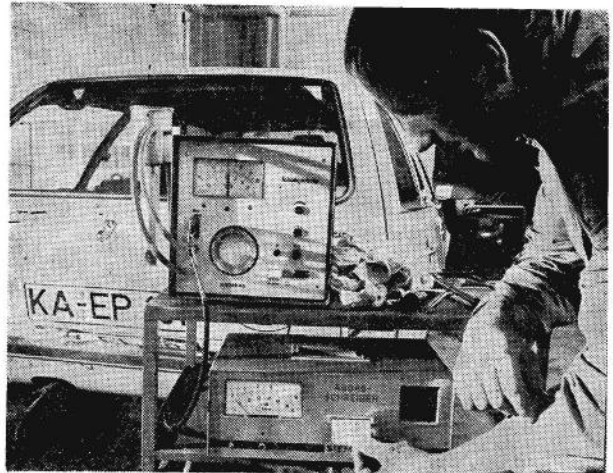
Müşterek standarda bağlanmış madde ve mamullerin üretimde ülke farkı gözetmeden muhteva ve reel maliyet - fiyatlar aynı olacaktır. Hal böyle olunca da bu madde ve mamullerin ülkeler arası tedavülünde esas maniler ortadan kaldırılacaktır.

İslâm ülkeleri arasında teknik işbirliğinin istenilen seviyeye yükselmemesinin esas sebebi standartlarında müştereklik olmamasıdır.

Mayıs 1976'da İstanbul'da yapılan İslâm Ülkeleri 7. Dışişleri Bakanları Konferansında da daha önceki toplantılarda kabul edilen kararlar yine tekrar edilmiş fakat, aradan bir yıla yakın zaman geçmiş olmasına rağmen, Koordinatörlüğünü Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü'nün yaptığı "İslâm Ülkeleri İstatistikî Eğitim, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi" kurulması hakkındaki projenin dışında bir gelişme görülmemiştir. İstanbul'daki bu Konferansta alınmış kararların uygulanabilirliğini görüşmek üzere, İslâm Ülkeleri Konferansı Ekonomik-Sosyal ve Kültürel Komisyon birinci oturumunu Komisyon 24-27 Ocak 1977 tarihlerinde Karachi'de yapmıştır. Bu toplantıda delegeler teknik işbirliğinde standardizasyonun önemini belirtmişler ve teknik işbirliği çerçevesinde standardizasyon çalışmalarının yapılması kararlaştırılmıştır.

OTOMOBİL EKSOZLARININ ÇIKARDIĞI ZARARLI GAZLAR MODERN ARAÇLARLA TESBİT EDİLİYOR

Otomobil tamir dükkânlarında kullanılmak için elektronik bir kaydedici geliştirildi. Bu alet karbonmonoksit ve yanmamış hidrokarbonların yüzdesini, motor hızını göstererek; birkaç saniye sonra arabanın etrafa zarar verip vermediğini ateşleme ve karboratürün bir ayarlamaya ihtiyacı olup olmadığı anlaşılabilir.

Tarımda Standardizasyon

Arıçtan TÖNÜK

Ziraat Yüksek Mühendisi
Standard Hazırlama Md. Yard.

Ülkemiz hernekadar sanayileşme gayret ve hamleleri içinde ise de, ekonomimizin ana kolunu bugün de tarım teşkil etmektedir. Aktif nüfusunuzun %67 si tarım sektöründe çalışmakta, ihracatımızın %80'i tarım ürünlerine dayanmakta ve milli gelir içinde tarımın payı %31'i bulmaktadır. Yurdumuzda sanayiın kullandığı hammaddenin bir kısmı tarımdan sağlandığı gibi, diğer ihtiyaçlarımız da tarımsal ürün ihracımızdan elde edilen döviz ile karşılanmaktadır. Tarımsal faaliyetlerin ülkemiz ekonomisi içinde olumlu yönde gelişebilmesi, üretimin, dış ve iç taleplere ve standartlara göre planlanması, pazarlanması ve değerlendirilmesi ile mümkündür.

Standardizasyon, tarım alanında, üreticinin belirli özelliklerle ürün yetiştirmesini teşvik ettiği gibi, tüketicilerin de alacakları malın özelliklerini önceden bilmelerine imkan vererek onların ödedikleri paranın karşılığını tam olarak almalarını ve aldıklarını sağlar. Örneğin, Ekstra sınıf Amasya Elması denildiğinde, şekil, irilik, renk, görünüş ve olgunluk bakımından belirli özelliklere sahip bir malın kastedildiği hemen anlaşılır. Böyle olduğu içindirki, herhangi bir malın satışı söz konusu olduğunda, yüzlerce ton mal bir telgraf veya telefon ile standardının numarasının bildirilmesi ile kolayca alınıp satılmaktadır. Bugün dünyada artık önceden numunesini görerek ve partinin birörnek çıkacağından endişe ederek alış veriş ortadan kalkmaktadır. İleri ülkeler, ürünlerinin hemen hepsinde standard kurallarını kullanmağa, hatta uluslararası bir düzeyde genelştirerek uygulamaya geçmişlerdir.

Tarım alanında standardizasyon, tarlada veya bahçede başlamakta ve hareket noktası tohum ve fidan olmaktadır. Tarım ürünlerinde ana kaynak, toprak ve iklim şartları olduğundan, istenildiği gibi sıhhatli, olgun ve gelişmiş ürün alabilmek önce bu şartlara bağlıdır. Elde olunacak

ürünün piyasada değeri ile alıcı bulmasını sağlamak herşeyden önce pazar isteklerine uygun ve yüksek verimli varyetelerin tohum, fidan veya fidesini yetiştirmekle mümkündür. Belli bir tür, birörnek tohum, fidan veya fide söz konusu olunca tarım alanında standardizasyonun ilk etkisini görmekteyiz. Bir örnek vermemiz gerekirse, Turunçgil Araştırma ve İslah Enstitülerimiz, bugün, ürünü tutulan belirli çeşitler üzerinde çalışmakta, örneğin Mandarinde "Satsuma" ve "Çekirdeksiz Klemantin" türleri son yıllarda büyük rağbet görmektedir. Söz konusu tohum, fidan veya fidenin ne şekilde ekileceği veya dikileceği; ekim veya dikimde, hangi hususlara dikkat edileceği ise bu alanda bir metod standardı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ön safhalarda, büyük çabalar harcanarak tabiatın da yardımı ile elde edilen üstün vasıflı ürünlere toplama ve depolamada da standardın ön gördüğü kuralların uygulanması icap eder. Satışa arz edilmek üzere depoya gelen tarımsal ürünün herşeyden önce yabancı maddelerinden ve kusurlu kısımlarından ayrılıp temizlenmesi, sonra bu temizlenen malın sınıf ve derece bakımından ayrı ayrı yerlerde, özelliklerini bozmayacak şartlar altında saklanması ve standardındaki kurallara ve piyasanın istediği vasıflara haiz ambalajlara konulması gerekir. Bundan sonra yapılacak iş, ambalajlanan malı uygun şartlar altında depolamak ve depodan tüketiciye kadar giden pazarlama zincirinin her halkasında gerekli tedbirleri almaktır. Kısacası, ürünleri üretim yerlerinden geldiği gibi değil, onları, temizleyip, boylara ayırıp, temiz ambalajlara istifleyip, yani standard kurallarına göre hazırlayıp piyasaya o şekilde çıkarmak gerekir. İhraç mallarımızın büyük kısmı tarımsal orijinli olduğundan onları, standartlarına uygun olarak hazırlamak memleketimizin dış ticaretini verimli bir hale sokmak için şarttır. Zira tarım ürünlerinde kısa adı OECD olan Avrupa İktisadi ve Kalkınma İşbirliğinin kabul ettiği

uluslararası standartlara uygun olmayan malları Ortak Pazar ve OECD ülkelerine satmak imkanı hergeçen gün gittikçe ortadan kalkmaktadır. Bu demektirki, elimizde ne kadar çok ihraç edilecek mal olursa olsun, eğer bunların nitelikleri standartlara uymuyorsa bu yoldaki bütün çabalar boşa gidecek ve ihracatımız arzulanan ölçüde gelişemeyecektir. Bugün artık altı ufak ve kalitesiz üst sırası ise iri ve iyi kaliteli mal satmak devri uygar ülkelerde çoktan kapanmıştır.

Ambalajların içindeki tarımsal ürünün standard olması yanında, ambaj da ölçü ve nitelik bakımından standard olmalıdır. Bugünkü satışlarda, ambalajın rolü en iyi perakendeciliğin gelişimi ile birlikte ambalajlardaki gelişimi incelemekle anlaşılır. Ambalajın perakende ticaretteki yeri yanında, ithalat ve ihracatta da önemi büyüktür. Önemli olan husus, ambalajın kendisi, yani maddesi, boyutları, dayanıklılığı, hafifliği, kırılır veya kırılmaz oluşu ile ilgili vasıfları yanında, içine konulan maddelere et-

kisi, ürüne göre hava geçirir veya geçirmez oluşu, insan sağlığına zararsızlığı ve sarsıntılara karşı mukavimliğidir. Ambalajların gerek yükleme ve boşaltmalarda ve gerekse taşıtlara ve depolara yerleştirmede belli boyutlara uyması da çok önemlidir. Bu noktada karşımıza, ambalaj boyutları konusunda bir uluslararası standard çıkmaktadır ki, bu da standard paletlerdir. Taşımada, aktarmada, istiflemeye, yükleme ve boşaltmalarda, maliyeti düşüren, hasarı azaltan, malların zedelenmeden muhafaza ve taşınmasını sağlayan standard palet ölçüleri, bugün ISO, ECE ve OECD gibi uluslararası standard kuruluşlarınca benimsenmiş ve standartları dünyaya yayılmıştır. 80 x 100 veya 100 x 120 cm lik palet ölçüleri ve bu paletlere %100 uyan 60 x 40, 40 x 30, 50 x 30 cm lik ambalaj ölçüleri, Türk Standardları Enstitüsünce hazırlanan Tarım Standardlarında da aynen yer almıştır.

Türk Standardları Enstitüsünce bugüne kadar hazırlanan standartlara bakacak olursak, 250 kadar tarımsal standardın hazırlandığını ve 100 konu üzerinde de çalışmaların sürdürülmekte olduğunu görürüz. Bugüne kadar hazırlanan 250 Tarım Standardından 70 kadarı Bakanlar Kurulu kararı ile mecburi yürürlüğe konulmuştur. Hazırlanan Tarım Standardlarının ana başlıklarını şöylece sayabiliriz: Taze, Kuru, Kurutulmuş ve İşlenmiş Meyveler; Taze ve Kuru Sebzeler; Tahıl ve Baklagiller; Baharatlar; Yağlı Tohumlar; Kışbeler; Hayvan Yemleri; Kasaplık Hayvanlar; Et ve Mamulleri; Süt ve Mamulleri; Konserveler; İçecekler; İşlenmiş ve Ham Deriler.

Tarım standartlarının adedinin çoğaltması ve kabul edilenlerin de Bakanlar Kurulu kararı ile mecburi olarak yürürlüğe konulmaları ile standardizasyonun tarım alanına etkisi daha da artacak ve standardizasyondan beklenen fayda da daha kısa sürede gerçekleşmiş olacaktır.

—oOo—

TÜRK KÖYLÜSÜNÜN ALIŞA GELDİĞİ TIRPAN TİPLERİNİN STANDARDLAŞTIRILMASI İSTENDİ

Kalkınmakta olan bir ülke sanayileşmeye giderken sanayi teknik, ekonomik bakımdan derinliğine yapılacak etüd ve araştırmalara dayanarak kurulmalıdır. Bu alanda teknoloji ve standardlaştırma yararlanılacak önemli kaynakların başında gelir. Kalkınan bir ülke ihracatını artırabilme açısından dışa uygun üretim yapmalı, döviz gelirlerini çoğaltma yollarını aramalıdır. Ancak iç üretimde ulusal standartların arandığı ihraç malları için uygulanmak zorunluluğunda bulunan mamülleri kabul etmeme meylinin kuvvetle bebirdiği anlarda mevcut olabilir.

Meseleye bu açıdan bakıldığında, Türk Köylüsünün tarımda kullandığı başlıca araç olan tırpanın'da en kısa zamanda standardlaşması gerektiği gerçeği ile karşılaşılmaktadır.

Nitekim bu ihtiyaçlardır ki bazı tırpan üretici firmalar TSE'ye

müracaat ederek tırpan konusunda standardizasyona gidilmesine şiddetle ihtiyaç hissettiklerini bildirmişlerdir.

Yapılan bu müracaatlarda Türk Köylüsünün tüm alışkanlıklarında olduğu gibi tırpan alışkanlığında da kullanageldiği ve en iyi randıman aldığı tırpan tiplerinden vazgeçmek istememekte olduğu önemle kaydedilmektedir.

Köylümüzün bu hassasiyetine hürmet ederek onun alıştığı inandığı tırpan tiplerini en kısa sürede standardlaştırmalıdır denilebilir. Yine bu müracaatlarda tırpanın Türkiye ihtiyaçlarına göre standardlaştırmanın milli sanayimiz açısından da yararlı olacağı belirtilirken Avrupa ülkelerinde çeşitli tipte tırpan kullanıldığından bahis ile ihracata dönük sanayi teşvik ve himaye bakımından ihracatta kesin olarak yapılacak milli standarda uyulmaması da istenilmemektedir.

Terminoloji sorunu

Sıtkı LALİK

“Çeşitli mesleklerle, mühendislik, tarım, ekonomi, ticaret, endüstri vb.’nin ihtiyaçlarını karşılamak üzere yayımlanmış standartlarda karşılıklı anlaşmayı iyi biçimde sağlayacak bir **TERMINOLOJİ KOMİTESİ**, vakit geçirilmeden artık kurulmalıdır.

Başka ülkelerin standardizasyon kuruluşları incelendiği zaman, en başta terminoloji komi-

tesi’nin bulunduğu görülür. ISO’nun yayımladığı bültenlerde yeni standartlar tanıtılırken, terimlerin düzenlenmesiyle ilgili çalışma grupları hakkındaki haberlere geniş bir yer ayrıldığı görülür. Oysa ki, bu ülkeler dil kargaşalığından bizim gibi muhtarip de değillerdir. Buna rağmen kavram ve anlama hatalarına düşme korkusu başlıca endişeleri arasındadır.”

—oO—

Türk Standardlar Enstitüsü’nün 16 yıllık bir geçmişi vardır. Bu süre az değildir. Standartlar kelimesinin adına niçin karıştığını bilmiyoruz ama tahmin edebiliyorum. Herhalde İngilizcenin bizde çok yaygınlaşması bunun sebebi olsa gerek.

Kıta Avrupa’sında ve diğer başka birçok ülkelerde Normalizasyon kelimesi daha uygun görülmüştür. Nitekim bizde de Alman Normu, Fransız Normu, İsveç Normu cümleleri rahatlıkla kullanılmaktadır. Bunun sözlükteki tarifi anladığım kadarıyla şöyledir: “Üreticilerle Tüketiciler arasında anlaşmalardan doğan ve insan faaliyetlerinin hepsinde enbüyük verim sağlamak üzere karakterize etmeği, birleştirmeyi, aynı zamanda sadeleştirmeği amaçlayan teknik kurallardır.” Buna normale dönüş de denilmektedir.

Standardizasyonun sözlükteki tarifi ise şöyledir: “Standartlar yapma yani imalat modellerinin sayısını azaltma aksiyonudur”. O halde Standard sözcüğü nedir? Yine sözlükteki tarife göre: “Bir imalat normuna, bir tipe, bir modele uygunluğa ilişkin bir sıfattır. Örneğin: Standard lastik, Standard fiat vs.”.

Bir işletmede bir ürünün, bir iş metodunun, elde edilmek istenen kaliteni ve buna benzer daha nicelerinin özelliklerini tespit eden kurallara da standard denir.

Bütün bu faaliyetlerin temelinde bilim, fen, teknik bulunduğuna göre: adı ister Normalizasyon isterse standardizasyon olsun, karşılıklı anlaşmada rahatlık, kolaylık ve bir ölçüde kesinlik sağlayan terimlerin bir düzene sokulması gerekir. İşte buna da **TERMINOLOJİ** adı verilmiştir.

TSE’nin yurt ihtiyaçlarıyla ortaya çıkacak standartları amacına ulaştırabilmesi herşeyden önce bunların öncelik sırasının doğru tespit edebilmesine bağlıdır. Kataloglar incelendiğinde, bu anlayışın dışında kalmış yada âcil olanlar dururken henüz zamanı gelmemiş bir-

çok standartların hazırlandığı görülmektedir.

ISO’nun Normları esas alınarak tercüme yolu ile işe girilmiş olması zaruretten doğmuş normal bir tutumdur. Fakat Terminoloji endişesinden uzak kalınması ve aynı zamanda Kıta Avrupa’sının bizdeki ekonomik, teknik, kültürel ve tarihi etkilerden doğan kavramların hesaba katılmaması eksiklikler yaratmıştır. Kuvvetli bir Anglo-Amerikan kültür ve tekniğinin II. Dünya Savaşından sonra yurdumuzu etkilediği inkâr edilmez bir gerçektir. Yurdumuzda İngilizce dili ile öğretim yapan Üniversite ve Kolejlerin çoğalması buralardan çıkan genç kuşakların şimdi görev başında olması, şüphesiz memnunluk veren bir teknik potansiyel yaratmıştır. Ancak, bu ülkelerin ölçü sistemlerindeki çarpıklığın halâ giderilmemiş olması, ISO Standard’larının bize intikalinde gerek terim ve ölçüler gerekse uygulamalar bakımından birtakım zorluklar çıkarmıştır.

Bu durumun düzeltilmesinde üretici ile tüketici arasında: anlayış, kavrayış ve menfaat birliği sağlayabilecek tek kuruluş, terimleri ve ölçüleri ciddi bir disiplini içersine sokacak olan TSE olabilir.

Burada Terminoloji den sözederken, bir polemik haline sokulmuş bulunan eski ve yeni Türkçe terimlerin karşılaştırılması ile ilgili bir sorun yoktur. Bu, tamamı ile teknik çerçevede içersinde bir terminolojidir.

Çeşitli mesleklerle, mühendislik, tarım, ekonomi, ticaret, endüstri vs. nin ihtiyaçlarını karşılamak üzere yayımlanmış Standartlarda karşılıklı anlaşmayı iyi biçimde sağlayacak bir **TERMINOLOJİ KOMİTESİ**, vakit geçirmeden artık kurulmalıdır.

Başka ülkelerin Standardizasyon kuruluşları incelendiği zaman, en başta Terminoloji Komitesi’nin bulunduğu görülür. ISO’nun yayımladığı bültenlerde yeni standartlar tanıtılırken, terimlerin düzenlenmesiyle ilgili Çalışma Grupları hakkındaki haberlere geniş bir yer ayrıldığı görülür. Oysa ki, bu ülkeler dil kargaşa-

lığından bizim gibi muztarip de değillerdir. Buna rağmen kavram ve anlama hatalarına düşme korkusu başlıca endişeleri arasındadır.

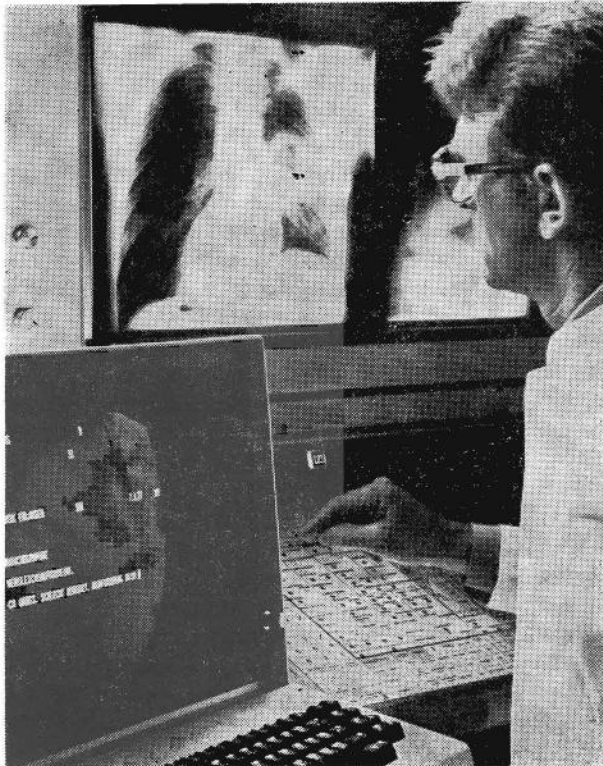
Standardizasyon artık Uluslararası bir hüviyete bürünmüştür. Biz de bunlardan ekonomik ve teknik bakımdan nasibimizi alabilmemiz için hazırlanan yapıtlardaki terimlerin sözlerini ve anlamlarını tam bir açıklığa ve bilimselliğe kavuşturmalıyız. Ancak, böyle bir tabililik, içersinde sözlükte açıklandığı gibi, normalde dönüştürme gerçek standartlara kavuşabiliriz.

Bu makalenin amacı içtenlikle söylüyorum ki, yemek değil, fakat Standardları özüne kavuşturacak gerçekleri belirtmektir. TSE'nin yurdumuzda büyük hizmetler gördüğüne ve ilerisi için daha da değerli olacağına inanmak, Büyük Türkiye idealinin en sağlam bir dayanağıdır.

Standardizasyonun gelişebilmesi, tarifindeki vasıflara tam olarak uyabilmesi ile mümkündür. Düşüncelerimizi olumlu bir sonuca bağlamak için diyorum ki: TSE; terim konusunu ciddi olarak ele almalıdır. Bir çeşit keyfiliğin içersinde sürdürülen laubaliliğin yarattığı karmaşıklık son bulmalıdır.

Üniversite, Yüksek Okul, Fabrika, İmalathane, Çeşitli İş yerleri ve Şantiyeler kendi mensuplarının ortak dilini bilim ve teknik alanında anlayabilecek medeni bir seviyeye ulaşmanın yollarında birbirine yardımcı olmalıdır.

TSE, terminoloji problemini çözebilecek en yetkili bir kuruluştur. Gereği yapılırsa, hem kendi varlığı daha iyi hissedilir hem de belli bir süre sonra, güvenilir bir Teknik Sözlük Ortaya çıkabilir. Bu hizmet görülebilecek olanların en yücesi olacaktır. TSE bu şerefli görevin üstesinden gelirse, gelecek kuşaklar Standardların değerini şimdikilerden daha iyi anlayacak ve yararlanacaktır.

5 BİNDEN FAZLA TERİMİ SAKLAYAN ARAÇ

Resimde görülen bilgisayarla çalışan teşhis kaydedicisi, radyolojistler tarafından kullanılan 5000'den fazla terimi saklayabilir. Bu terimler 170 tane renkli gösterge tablosunda listelenmiştir. Değişik, çeşitli, patolojik ve anatomik terminolojiyi kapsayan bu tablolar ışıktandırılmış bir gösterge üzerinde görülür. Bu tabloda aynı zamanda röntgeni alınmış vücut bölgesi veya organ bir grafikte gösterilmektedir. Radyolog tıbbi kaydı, uygun terimleri işaretliyerek ve onları aynı zamanda monitör ekranında kontrol ederek yapar. Son bilgide bittikten sonra tam yanlışsız bir teşhisi yazmaya başlar. Böylece, önemle zamandan kâr edilmiş olur.

Aytekin YILDIRIM
Ticaret Bakanlığı
Standardizasyon Md.

STANDARD ve STANDARDİZASYONUN ÖNEMİ

Standard; maddede, mamûlde, metoddâ, ölçüştâ ve deneyiştâ beraberlik (bir örneklîk) anlamına gelir. Bu tarife göre, ölçüleri önceden tesbit edilmiş, tarifleri yapılmış, bu ölçü ve tariflere uygunluk derece ve şekillerinin hangi usul ve kurallara göre deneneceği belirtilmiş her iş standardı konusuna girebilir.

Standardizasyon, ekonomik ve sosyal kalkınmanın görünmeyen itici güçlerinden biridir. Gelişmiş ülkeler bugün ulaştıkları düzeye ancak, toplum hayatının her kesiminde şuurlu ve sistemli bir şekilde uyguladıkları Standardizasyon sayesinde gelebilmişlerdir.

Standardizasyon bir yönüyle üretim ve tüketimde disiplin yaratan başlıca unsurdur. Ama Standardizasyon başlıbaşına bir amaç değildir.

Gelişen milletlerarası ticaretin teşvik ve himaye vasıtası olarak milletlerarası standardizasyonu gösterebiliriz.

Standardizasyon (Standardlaştırma)'un önemi ülkemizde de anlaşılmış olup, 40 yıldan fazla zamandan beri uygulanmakta olup, son yıllarda kalkınma hamlesine genişlen memleketimizde bu konu özellikle, ihracatımız açısından ayrı bir önem kazanmış bulunmaktadır.

Son 20 yıldır, memleketimiz dinamik bir ekonomik gelişme içindedir. Bu ekonomik gelişmeye sanayiye katkısı çok olmuştur. Ancak, bu sanayi katkısının devamı ve artması, 3 milyar dolara ulaşan dış ticaret açığının ihracat gelirleriyle karşılanmasını zaruri kılmaktadır. Bu suretle ödemeler dengemizdeki olumsuz durumu bertaraf edebilir ve yeni yatırımların gerektirdiği finansman imkânlarını sağlayabiliriz.

Şunu belirtmekte fayda var ki Standardizasyon, sadece sanayide uygulanan bir metot değildir. Günümüzde tarım ve hayvancılık ürünleri de standardlaştırılmaktadır. Ancak tarım ürünlerinde Standardizasyon, sanayi mamûllerinde olduğu gibi kolay olmamaktadır. Çünkü tarım ürünlerinin kalitesi tabiat şartlarına bağlıdır. Bu arada, iklim koşullarına ve ekolojik şartlara bağlı olarak değişik tad ve boyutta olmaktadır.

Buraya kadar arzetmek istediğimiz standardizasyonun konusuydu. Standardın ekonomik faydalarını şöylece sıralayabiliriz:

a) Ticarete numuneyi kaldırıp yerine bir numara veya bir tip adı verilmek suretiyle alış verişlerin sür'atle yapılmasını sağlar.

b) Bileşimleri, boyları, amlabajları bir örnek yaparak alıcı ve satıcı arasında kalite ihtilaflarını ortadan kaldırır.

c) Dünya piyasalarında standardize edilmiş mallar daha yüksek fiyatlara alıcı bulurlar.

ç) Mamûl ve ürünlerin tip ve çeşitlerini azaltarak, işletmeleri daha verimli kılar.

d) Sadeleştirme, ham maddede, mamûl ve işletme maddelerinde depolama alanlarını küçültür.

e) İşçiliği azaltır.

Ülke ekonomisine bir çok yönlerden katkıda bulunan Standardizasyon milletler arası alanda yaygın bir kullanma sahası bulabilmiştir. Standardizasyonun Dünya ticaretini geliştirdiğini söylebiliriz. Ama Standardizasyonun dünya ticaretine olan etkilerini, dikkatli ve kontrollü bir bilimsel deney sonucunda tespit etmek de imkânsızdır. Yalnız, şu söylenebilir ki, Standardizasyon özellikle gelişmiş ülkelerin ihracatlarının artmasında önemli rol oynamıştır.

Milletlerarası Standardlaştırma faaliyetlerinin lüzumu;

Sanayiye ve milletlerarası ticaretin gelişmesine paralel olarak, Standardizasyonun önemi de günden güne artmakta, tüm ülkeler kendi standardlarının hazırlanmasında milletlerarası ortak standardlar etrafında birleşmek yolunda çalışmaktadır.

Milletlerarası ticaretin kapsamı içinde, hem gelişen ve hem de gelişmekte olan ülkeler bakımından tarımsal gıda maddeleri büyük bir bölüm teşkil etmektedir. İhracata ve ithalata konu olan maddeler içinde ileride işlemeye tâbi tutulacak ham madde mamûlleri olduğu gibi, doğrudan doğruya tüketime sunulacak mamûllerde vardır.

Ülkelere göre mamûllerin niteliğinde ve kalitesinde görülen büyük değişikliklerin sebeplerinden biri de ülkeden ülkeye değişiklikler arz eden teknolojik uygulamalardır. Doğrudan doğruya tüketime sunulan malların farklılıklar göstermesi, büyük ölçüde farklı alışkanlıklar ve gelenekler yüzünden ortaya çıkmaktadır.

Çeşitli farklılıklar yüzünden, uluslararası ticaret oldukça karışık ve güçlüklerle dolu bir manzara görü-

nümündedir. Güçlük doğuran bu unsurlardan her biri, iyi düzenlenmiş bir uluslararası Standardlaştırma faaliyetine duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Milletlerarası seviyede uygulandığı zaman, Standardizasyon: Bütün milletlerarasındaki, Özellikle ticari münasebetleri geliştirmede en önemli ve tesirli vasıtalarından biridir. Uluslararası Standardizasyonun en başta gelen amacı, birbirleri ile çelişkili milli standartların doğurduğu ve ülkeler arasındaki karşılıklı mal ve hizmet aşkını yavaşlatan, güçleştiren teknik engelleri ortadan kaldırmaktadır.

Günümüzde dünya ticareti baş döndürücü bir hızla gelişmekte ve bu gelişmede milletlerarası standartların etkisi herkes tarafından kabul edilmektedir. Hatta, artık milli standartlar döneminden, milletlerarası standartların öncelik ve egemenlik kazandığı bir döneme geçildiği iddiaları ortaya atılmakta ve iddiaları savunmaların haklı oldukları yönler bulunmaktadır.

İhracat ve Standardizasyon:

Günümüz şartlarında gelişmiş ülkelerde olduğu kadar, gelişmekte olan ülkelere de üretim dışı dünya problemlerinden etkilenmek durumundadır. Hele bizim gibi kronik dış ticaret açığı ile karşı karşıya bulunan ülkelerin üretimi ihracatla yakından ilgilenmek zorundadır. Yapacağımız üretimin cevap vereceği talebi sınırlı düşünmek gereği vardır. Standardizasyon ve Standartlara uygunluk bu yönden yol gösterici bir araç olarak ortaya çıkar.

Standardizasyon ihracata faydası şöylece özetlenebilir:

a) Standardizasyon; menfaatlerimizi korur, mallarımızda taşış ve hileleri önler.

b) Üretimde maliyeti düşürmek suretiyle mamüllerimizi ucuza elde etme ve dış piyasalarda rekabet imkânı sağlar.

c) Dış ticaretimizde istikrarlı bir piyasa elde etmemize yardımcı olur.

ç) Milletlerarası standartlara göre hazırlanmayan mal dış piyasalarda zor alıcı bulabilmektedir. Halbuki Standardizasyon maddeden başlayarak mamülün pazara gelmesine kadar üretimin her safhasında uygulanırsa, ihracat imkânımız doğabilecektir.

d) Piyasaya çıkarılan mallarımızın çeşit ve tiplerine göre, yapılarında ve kalitelerinde eşitlik meydana gelecek ve satış fiyatlarında sadece haklı ve adil bir rekabet payı farkı kalacaktır.

e) Ürünlerimizin üretiminde ve imalatında dürlürlük, kalite ve sağlamlığa önem verdirerek ihracatımızda yabancı alıcılar nazarında güven yaratacaktır. Bu suretle, ihraç olunan mallarımız rağbet kazancaktır.

f) Standartlar ihracatta üstünlük sağlar. Dünya piyasalarının isteklerini karşılayabilecek seviyede milli standartlara sahip bir ülke, ihracat söz konusu olduğunda, rakiplerine oranla üstün bir durum elde eder. Günümüzde dış ticaretteki rekabet artık bir "Standartlar mücadelesi" görünümü almıştır.

Ülkelerin davranışları:

Dünya ticareti, çok hızlı bir gelişme içinde bulunmakla beraber, yine de bir takım engeller yüzünden kösteklenmektedir. Bu engellerin başlıcaları, ülkelerin gümrük uygulamaları, mevzuat hükümlerindeki farklı-

lıklar ve özellikle milli standartlardaki ayrılıklardır. Milli standartlar arasında bir uyum sağlamak üzere milletlerarası Standardizasyon alanında harcanan kesif çabaların en önemli sebebi, dünya ticaretinde alıcı ve satıcı ülkelerin ilişkilerinde bu dar boğazları ortadan kaldırmak ve milletlerarası mal ve hizmet akımını kolaylaştırmaktır.

Ülkeler gelişmişlik durumlarına göre milli standartlarını diğer alıcı ülkelere kabul ettirebilmektedirler. Hammedde ihraç eden bir ülke, genellikle müşterilerinin empo ettiği şartları kabullenmek durumunda. Teklif edilen fiyatlar ve sipariş miktarlarında olduğu kadar, aranan karakteristiklerde de (Standartlar) durum böyledir. Mamül madde ithalinde de az gelişmiş bir ülke, satıcıların dikte ettikleri şartlara uymak zorundadır.

Her ne kadar milli standartlar yerini milletlerarası standartlara bırakmakta ise de, milli standartların hâkim olduğu ticaret muamelelerini müşahade etmek-teyiz. Ülkeler iç piyasada uyguladıkları standartlardan değişik standartları ihracatta uygulamaktadırlar. Ülkeler, bu konuda değişik tutumlar içindedirler. Bir ülke açısından en avantajlı durum, iş piyasada başarı ile uygulanmakta olan bir standart, dış alıcılar tarafından da benimsenmesidir. Bu duruma daha çok sanayileşmiş ülkelerde karşılıyoruz. Bu konuda şu misalleri verebiliriz: Kristal, mikroskop parçaları, elektrik kabloları (İngiltere); dikeş makinası motorları, dolma kalem kartuşları (Almanya); kristal uçucu yağlar, çimento (Fransa); et, tereyağı, meyva (Yeni Zelanda) gibi. Bu konuda şunları söyleyebiliriz: Milletlerarası ekonomik münasebetlerde teknolojik bir boşluk bulunmuşsa ilk zamanlarda bir iktisadi hegemonya kurulabilir. (Japonya'nın elektronik mamüller konusundaki üstünlüğü böyle gerçekleştirilmiştir.)

İç piyasa isteklerine uygun olarak hazırlanmış bir standart, alıcılar tarafından da benimsenmesini beklemek veya ümit etmek yerine, tamamıyla dış isteklere uygun orjinal standartlar hazırlamak (İhracat Standartları) hemen hemen bütün ülkelerin teşebbüs ettikleri bir çıkar yoldur.

Sanayileşmiş ülkeler, genellikle, geri kalmış ülkelere yaptıkları ihracatta kendi iç piyasalarında uyguladıkları standartlara uygun mal verebilecekleri ka-naatine sahiptirler.

Bununla beraber, Fransa'nın 1949-55 yılları arasında, sırf Avrupa piyasasını kazanmak için hazırladığı çeşitli sebze ve meyva ihracat standartları önemli bir misal teşkil eder. Son zamanlarda bu çalışmalar esas alınarak AET'ye dahil 6 Avrupa ülkesi "Ortak standartlar (Community standard)" adı verilen bir standartlar serisinin tasarımlarını hazırlamış ve yayınlamışlardır.

İngiltere'de de, sadece dış pazarlar için hazırlanan ve iç piyasada doğrudan doğruya uygulama alanına sahip olmayan bazı ihracat standartları örnek olarak gösterilebilir.

Sanayileşmiş ülkeler, ihracatın gelişmesinde standardizasyonun oynadığı önemli rolü ihmal etmemektedirler. Bu arada idari kademedeki sistematik bir ihracat plânlamasına gitmekte daha çok, standartların ihracata olan gerek olumlu etkilerinden gereği gibi faydalanabilme yolunu tutmaktadırlar.

ROMEN STANDARDLAR ENSTİTÜSÜ BAŞKANI Dr. VICTOR CALCAN TÜRKİYE'DE

Türkiye ile Romanya arasındaki ticari ilişkilerde, standardizasyon açısından olabilecek dar boğazları gidermek için, her iki ülke yetkilileri arasında yapıcı görüşmeler yapıldı.

Türkiye ile Romanya arasındaki ticari ilişkilerde, standardizasyon açısından olabilecek dar boğazları gidermek amacıyla her iki ülke standardlarının harmonizasyonu çalışmalarında takip edilecek yolu tesbit etmek üzere, Türk Standardları Enstitüsü'nün davetlisi olarak Romanya Standardları Enstitüsü Genel Müdürü Dr. Victor Calcan, 28 Şubat 1977 günü Ankara'ya gelmiştir.

1 Mart 1977 günü Türk Standardları Enstitüsünde Dr. Victor Calcan ile TSE Yetkilileri arasında yapılan toplantıda TSE Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Necmi Tanıyolaç, "toplantı hedefinin, iki ülke ticaretinin gelişmesine standardizasyon yönünden yardım etmektir. Standardizasyonun temel hedefi iç ve dış ticareti arttırmaktır. Bizim ihracat ürünlerimizin Romen Standardlarına, ithal ürünlerimizin ise Türk Standardlarına uygun olması ticaretimizin daha da artmasına ve kolaylaşmasına imkân verecektir. Türk

Standardları Enstitüsü, harmonizasyon çalışmalarına Romanya Standardları Enstitüsü ile başlamıştır" diyerek toplantıyı açmıştır.

TSE Yetkililerinin Enstitüyü ve Enstitü faaliyetlerini tanıtıcı konuşmalarını dinleyen Dr. Victor Calcan Romen Standardlarına ilişkin şu açıklamaları yapmıştır:

"Standard tasarıları, Bakanlıklar veya araştırma üniteleri, bilim kuruluşlarında hazırlanmaktadır. Bu kuruluşlarda standardlarla uğraşan kişiler mevcuttur, bunlar Ulusal ve Uluslararası standardların uygulanma imkânlarını araştırırlar. Üretici ve tüketici kuruluşları uzmanlarının meydana getirdiği komisyonda tasarılar görüşülür. Metalurji, Makina, Elektrik, İnşaat, Kimya gibi özel ünitelerde incelenen tasarıların son tetkikinde Bakanlık ve müesseselerden uzmanlar da bulunmaktadır. Enstitü üretici ve tüketici arasında, Bakanlıklar seviyesinde hakemlik görevi yapmaktadır."

2 Mart 1977 günü Enstitü'de yapılan toplantıda ise Ticaret, Sanayi ve Teknoloji, Dışişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Orman Bakanlığı, yetkilileri, TSE Hazırlık Grubu Başkanı ve Yardımcıları ve bazı yetkililer hazır bulunmuşlar ve Türk - Romen Standardlarının harmonizasyonunun nasıl yapılabilceğinin tesbiti hususunda şu açıklamaları yapmışlardır:

Aytekin Yıldırım (Ticaret Bakanlığı, Standardizasyon Müdürü)

"Bakanlık olarak standardların uygulanmasını ihracatımızı artırıcı bir unsur olarak kabul ettiklerini, ticari ilişkilerde standardizasyonun engel yaratmaması için yakın işbirliğinin öneminin büyük olduğu ve standard farklılığı yüzünden Romanya'ya satamadığımız narenciye ürününün de bu işbirliği sonucunda çözümleneceğini ümit ettiklerini ifade etmiştir. **Ercan Özer** (Dışişleri Bakanlığı)

"Teknik çalışma ve harmonizasyonun iki ülke arasındaki ticareti

dengeleştirmeye doğru götürmesini" dilemiştir.

Mahmut İhsan Ayla, (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Fiyat, Kalite ve Standardlar Dairesi Başkanı) yaptığı açıklamada:

"Standard çalışmalarını bir nevi teknoloji alış-verişi olarak nazarı itibare alındığını ve bu nedenle de harmonizasyon çalışmalarının sanayi sahasında da işbirliğine faydası olacağı görüşünde" olduğunu belirterek bazı örnekler üzerinde durmuştur.

Aziz İskender, (Ankara Sanayi Odası):

"Standard harmonizasyonunun mükemmel işleyebilmesi ve ehemmiyet kazanabilmesi için ihracatların çok geniş olmasının ayrıca Romanya ile Türkiye arasındaki turizm mezuunun da geliştirilmesini dilediğini" söylemiştir.

Hayrettin Ayhan, (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Petrol İşleri Genel Müdürü):

"Romanya'dan ithal edilen petrol ürünlerindeki aksaklıklara" değinmiştir.

Nevzat Yıldırım, (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı):

"Türk Standardlarının A.S.T.M. standartlarından yararlanılarak hazırlanmakta olduğunu, öncelikle, Türk ve Romen standartları ile Amerikan standartları arasında bir ilgi kurulmasının gerekliliğine ve Romanya'nın Türkiye ile olan ticaretinde, benzin, gazyağı, jet yakıtında doktor testin (+) olmasına dikkat edilmesi gerektiğine" işaret etmişlerdir.

Ayda Tat, (Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Borsaları Birliği, Romanya Masası Şefi):

"Geleneksel ürünlerimizin yanı sıra sınai ürünlerimizin de Romanya tarafından alınması ile dışticaretimizin dengelenmeye doğru gideceğini umduğunu ve bu yönde çalışmalar yapıldığını" belirtmiştir.

Ziya Günay, (Orman Bakanlığı, Pazarlama ve Üretim Dairesi Başkanı):

"Orman Bakanlığı ile Romanya arasındaki teknik işbirliğinin faydalar sağladığını" ifade etmiştir.

Hasan Çil, (Petrokimya Hazırık Grubu Başkanı):

Konuşmasında, "Türk ve Romen standartları arasında bir uyum sağlanması faydalı olacaktır" demiştir.

Nurettin Madran, (Ziraat Hazırık Grubu Üyesi):

"Romanya'nın standard dışı narenciye istendiğinde bunun karşılana madığını, OECD standartlarından yararlanılarak hazırlanan bu standardın mecburi olduğunu ancak harmonizasyonun fayda getireceğini" ifade etmiştir.

Yıldırım Öztürk, (Metalurji Hazırık Grubu Başkanı):

"Türkiye'nin Romanya'dan büyük miktarda çelik mamuller ithal ettiğini ve harmonizasyon çalışmalarının yapılabileceğini" bildirmiştir.

Osman Taşyüz, (Makina Hazırık Grubu Başkanı)

"Romanya'dan komple makinaların yanı sıra bunların parçalarını da ithal ettiğimizi, ve ağır sanayi kurma çabasında olan ülkemizde, standartların tercüme güclüğü kaldırıldığında harmonizasyonun kolaylıkla halledilebileceğini" belirtmiştir.

Argun Ceyhan, (Elektrik Hazırık Grubu Başkan Vekili)

"Türkiye'den alçak gerilim cihazları, kablolar gibi malzemelerin ihraç yollarının araştırılmasının yerinde olacağını, harmonizasyon çalışmalarını grup olarak memnunkulla karşıladıklarını" söylemişlerdir.

Dr. Victor Calcan, (Romen Standartları Enstitüsü Genel Müdürü)

"Standardizasyon gerçekten bir teknoloji transferini sağlayabilir diyerek Romanya ile Türkiye arasında imzalanan ikili anlaşmaların uzun

vadeli ticari işbirliğine imkân vereceğini, standardizasyonun bu işbirliğindeki engelleri ortadan kaldırabileceğini" belirtmiştir.

Corneliu Boureanu, (Romanya Sefareti 2. Kâtibi)

"Romanya ile Türkiye arasındaki ticaret dengesizliklerini azaltmak için gayret sarfettiklerini ve Türkiye'ye turist akımı için propaganda yapılmakta olduğunu" anlatmıştır.

Bu konuşmalardan sonra söz alan TSE Yönetim Kurulu Başkanı **Prof. Dr. Necmi Tanyolaç**, özetle şunları söylemiştir:

"Türk ve Romen Standartlar Enstitüsünün, harmonizasyon işbirliğinde bazı problemleri olduğunu bunların halli için en kısa zamanda harmonizasyonu gereken konuların tesbiti, devamlı bir enformasyon alış-verişi, teknik bilgi alış-verişinde teknik elemanların muayyen zamanlarda buluşarak birbirlerine teknik bilgi vermelidir".

Romen Standartlar Enstitüsü başkanı **Dr. Victor Calcan** ise cevabı konuşmasında:

Kendisinin de **Prof. Dr. Necmi Tanyolaç** gibi düşündüğünü ve ilk olarak 3 sorunun halledilmesi gerektiğini, iki ülke çalışmalarını sonbaha kadar tamamlayarak, anlaşmaya varılması gerektiğini ifade etmiş ve standartları ticareti zorlaştıracak değil kolaylaştıracak bir faktör olarak görmek istediğini belirtmiştir.

Daha sonra **Prof. Dr. Necmi Tanyolaç** üyelere teşekkür ederek toplantıyı kapatmıştır.

ROMANYA STANDARDLAR ENSTİTÜSÜ GENEL MÜDÜRÜ DR. VICTOR CALCAN İSTANBUL'DA SANAYİCİ, TÜCCAR VE TSE HEYETİ İLE BİR TOPLANTI YAPTI

Romanya ile ticaret ilişkisi bulunan İstanbullu tüccar ve sanayiciler, Türk Standardları ve Romen Standardlarının harmonizasyonu imkânları üzerinde görüşlerini bildirmek ve bunların değerlendirilmesini yapmak amacıyla 4.3.1977 günü İstanbul Sanayi Odasında bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıya, Romanya Standardlar Enstitüsü Genel Müdürü Dr. Victor Calcan, TSE Yönetim Kurulu Üyeleri, Romanya Konsolosu ile Ticaret ile ilgili Memurları ve Romanya ile ticari ve sınıfl ilişkisi bulunan İstanbullu Tüccar ve Sanayiciler katılmıştır.

İstanbul Sanayi Odası Başkan Vekili ve Romanya ile iş ilişkisi olan Sanayicilerin Başkanı Şaban Çavuşoğlu bir konuşma ile toplantıyı açmıştır. Çavuşoğlu kısa konuşmasında Romanya ile yapılan ihracat ve ithalat miktarlarını açıklamış ve ticaret ilişkilerinde standardizasyon bakımından bir müşkülâtla karşılaşılıp karşılaşılmadığı ve bu husustaki darboğazların halli için ne gibi görüşlerin bulunduğunu davetlilere sormuştur.

"Helsinki anlaşmalarına göre standartlarda uyum sağlanmasının esas olduğunu, standartları olmayan malzeme ve mamul standartların ise milli standartların karşılıklı olarak harmonize etmenin yararlı olacağını" belirten Dr. Victor Calcan'a TSE Yöneticileri şu soruları yöneltmişlerdir:

"— İhracat ve ithalatta ki denge-sizlikte standartların etkisi var mıdır?

— Madde mamul standartlarından başka usul, hizmet standartla-

rı da harmonize edilecek mi? Bu standartlar harmonize edilirse kanunlar karşısındaki durumu ne olabilir?

— Yaş meyve ihracatında Romanya Standard dışı mal istiyormuş, bu durumda standardlaşma müessesesi zedelenmez mi?

— Türk Mallarının Romanya'ya ihracı sırasında standardizasyon bakımından herhangi bir sorun meydana geldi mi?"

Soruları Dr. Victor Calcan şöyle cevaplandırmıştır:

"İhracat ve ithalattaki denge-sizlikte standardizasyonun rolü yoktur. Bizim standartlarımızda ISO, IEC standartları ve Codex Alimentarius esas alınır.

Hizmet, usul standartları ISO ve IEC tarafından harmonize edilmek-

tedir. Kanunlar bakımından herhangi bir ihtilafın husule gelebileceğini zan-etmiyorum.

Yaş meyvede standard dışı mal talep edildiğini bilmiyorum. Bizde standartların uygulanması mecburidir. İthalatta standartlarımız mecburi olarak uygulanır."

Teyzeoğulları Elektrik Sanayii ile TSE Marka Sözleşmesi Yapıldı

Ankara'da müesseses Teyzeoğulları Elektrik Sanayii Enstitümüzü müracaat ederek TSE Markası alma isteğini bildirmiştir. Firma imalâthanesinde yapılan tetkik ve deneylerden sonra TS 58'e uygun 220 V 40 W'lık "Floresan Lamba Balastları" TSE Markası mamûller arasına girmiş bulunmaktadır.

10.3.1977 tarihinde Enstitüde yapılan törende TSE Markası Sözleşmesini Enstitü adına Yönetim Kurulu Başkan Vekili Şadi Pehlivan-
oğlu, Firma adına da sahibi Şerafetin Yılmaz imzalamışlardır.

İmza töreninde bazı yönetim kurulu üyeleride hazır bulunmuştur.

Dergimiz, Teyzeoğulları Elektrik Sanayii'nin başarısının devamını diler.

TSE MARKASI DAHA İYİ NASIL TANITILABİLİR ?

Uğur SARUHAN

Toplantının başından beri konuşulmakta olan mevzuların en çok dikkatimi çeken husus şu oldu. TSE Markasını daha ziyade kamu faktörünü yahut Devletin ihalelerinde alacağı şeylerde, yapacağı işlerde gerekli olan malzemelerde mutlaka bulunması gerektiği ileri sürüldü. Biraz evvel Sayın Mustafa Ernam beyin söylediği gibi ortada birşey var. Müstehlikli koruma davası var. Ben doğrudan doğruya müstehlike, kitleye mal satmakta olan firmanın temsilcisiyim. O bakımdan TSE Markası'nı kullanmaktayız. Ve biz bunu aldık. Bunu alırken de biliyorduk ki bunun bize faydası olacak. Ancak yaptığımız araştırmalarda gördük ki bir mamûlümüzün üstündeki TSE Markası'nın müstehlik tarafından hiç bir anlam taşımadığı meydana çıktı. Biraz evvel Sayın Şadi Bey, Sayın Mehmet Beyin söyledikleri gibi acaba bu mamûlünün üstünde TSE Markası vardır diye ilânlarında bunu müstehlike duyurursam mamûl olarak ne kazanacağım? Müstehlik'in benim mamûlümün üstündeki TSE Markası'nın diğer mamûllerden daha bir farklılık getireceğinden haberi bile yok. Dolayısıyla bunu seve seve yaparız. Ama ne zaman yaparız? Mutlaka müstehlikin TSE Markası'nı taşıyan bir mamûlün, bir garantiye haiz olduğunu verdiği parasının karşılığında, en iyi mamûllü almış olduğuna inandığını gördüğüm anda ben seve seve bu Markayı herhalde kendi Markam gibi rahatlıkla ikram edebileceğimdi.

Eyüp KARADAYI

Uğur Beyin sözlerine katılmıyorum. Yalnız burada gayet basit bir örnek var önümüzde. Bir woolmark misali var. Bugün bunlar tutmuştur. Her halde hepimiz aynı kanatteyizdir. Bu bakımdan woolmark olayını örnek olarak almak ve onun gittiği yollardan gitmekte her halde fayda vardır. Woolmark bir realite olarak Türkiye'de kendisini kabul ettirdi.

TSE'yi tanıtabilmek ve müstehlike indirebilmek içinde aynı şekilde bir propaganda kampanyası gerekli. Tutulmaması içinde hiç bir sebep yok. Çünkü müstehlik şaşkın vaziyette. Neye güveneceğinden, neye karar vereceğinden bihaber vaziyette. Tutunacak bir dal arıyor. Muhakkakki çok kuvvetle başarı kazanacaktır.

Aktan YENER (Türk Siemens Reklam Müdürü)

Benim görüşüme göre aslında beyefendinin arzettiği tanıtmaya faaliyetlerini 2 etapda mütalâa etmek lâzım. Birincisi TSE'nin tanıtılması bahis konusu. Bunu benim görüşüme göre TSE yüklenecek. Yani ilk etapdaki tanıtmaya kampanyası gibi görünür bana. Bunun içinde belirli reklam medirlarından herhalde istifade edeceksiniz. Yani TV, Basın, Radyo gibi. Bunun bir takım maddi külfetleri var. Bir takım değil aslında bir hayli. Bunların ne kadar pahalı oyuncaklar olduğunu biliyoruz. Acaba bu işin maddi yönü ne şekilde karşılanacaktır? Bu bir sorundur. Ben derimki; buna özellikle TSE Markası almış firmaların bir katkısı olsun. Yalnız bu prosüdür olarak sizin tarafınızdan uygun mudur, değildir? Yani buna yatkınlığı var mıdır? Tabii bilemiyeceğim. Eğer bu hallolursa ve kesif bir kampanya ile bir kere TSE nedir bu duyurulursa, ikinci etabı bu işin TSE Markası almış firmaların özellikle yaptıkları reklâmlarda ki sonu tebaruz ettirdiğimiz en direkt olarak devamlı kullanmak suretiyle bu markanın tanıtılmasının devamını daha doğrusu yardımcı olmasını artık biraz rica ile, biraz empoze ederek talep etmekte bence yarar vardır derim.

Uğur SARUHAN

Eğer TSE Markası halk tarafından öğrenilirse bu markayı almış herhangi bir mamûlün imalatçısı veya satıcısı bundan azami istifadeyi düşünecektir. Ve onun içinde herhangi bir zorlamaya sebep kalsın. Biz, halk tarafından, TSE Markası alan bir mamûlün iyi bir mal olduğunu öğrenildiğini inandığımız an bunu en iyi bir reklâm olarak kullanmakta tabii ki kaçınmayacağız. Ve bunu kendim için büyük bir plasponit olarak göreceğim. Ve bunu rahatlıkla kullanacağız. Zaten tahmin ederim ki TSE Markası almış olan hiç bir firma böyle iyi bir reklâmdan kendini uzakta tutsun. Gayet rahatlıkla bunu kullanacaktır. Belki zamanında zorlamaya dahi girmeden TSE Markası ondan sonra bütün bu mamûllerin reklâmlarında gayet rahatlıkla görülebilecektir.

Şadi PEHLİVANOĞLU

Bir noktaya işaret etmek istiyorum. Efkârıumumiye TSE Markasının ehemmiyetine haiz olsa siz elbet-deki bunu kullanacaksınız ama ortada sebep, netice durumu var. Biz diyoruz ki efkârıumumiye bu inandırılm. Ondan sonra sizde kullanın.

Uğur SARUHAN

Onda hem fikiriz.

Özdemir ÇIRPILI (An-ka Kablo)

Şimdi gerek firma içerisindeki görevim itibariyle gerekse tasarlamakta olduğumuz mamûlün en büyük müşterisinin devlet olması veyahutta Kamu kısmının olması yüzünden benim burada söyleyeceklerim ve bizim karşılaştığımız zorluklar Uğur Beyin karşılaştıkları zorluklardan bir hayli farklı. Bizim pazarladığımız mamûlün pazarlanması sırasında TSE'ye uygunluk ve belgenin önemi oldukça yaygın bir şekilde karşımıza çıkıyor. Ve de TSE belgesine sahip olmanın getirdiği avantajı kullanabiliyoruz. Ancak şurda önemli bir nokta beliriyor. Daima karşımıza çıkan haksız bir rekâbet unsuru mevcuttur. O da TSE'ye uygun bir imalât yaptığını söyleyen TSE belgesine sahip bulunmayan firmalarla karşı karşıya gelmemiz halidir. Bunun başlıca sebebi yani Türk Standardlarına uygun imalât yaptığını söyleyen firmanın malını bir Kamu İktisadi teşebbüsüne satabilmesindeki en önemli âmillerden bir tanesi bu mamûlu satın alan kişinin TSE'nin ne olduğu ve TSE'de nelerin geldiği konusunda yeterli fikre sahip olmamasından ileri geliyor. Şimdi belli başlı ticaret merkezlerimizden uzaklaştıkça TSE belgesinin etkinliği Kamu-İktisadi Teşebbüslerinde de kayboluyor. Yani Erzurum'da bir mal pazarlanırken, başka İzmir'de de bir mal pazarlanırken başka, Ankara'da bir mal pazarlanırken başka şeylerle karşılaşılıyorsunuz. Burada gene dönüyor dolaşıyor. Bizzat kamu kuruluşlarında görevli satınalma elemanlarının TSE hakkında yeterli bilgileri olmamalarından ileri geliyor.

Bunlar hep teknik, hep detaydan kalan şeyler. İşin esas ana noktasının genede bir eğitim sorunu olduğuna inanıyorum. Eğitim sorunu herhalde sadece TSE'nin görevi değil bizimde elimizden geldiği kadar katkıda bulunmamız gerekiyor. Ama katkının tipi, şekli üzerinde hep beraber ortak bir karar vereceğiz. Ancak şurasıda gene muhakkak Türkiye'nin en ücra noktasında gene insan Türk Standardları belgesinin ne anlam taşıdığını bilen bir insanı aramaktadır. Yani bu

tipi yaratmak yönünde bir çalışma yapma arzusundayım. Bizim size getireceğimiz bir katkı gördüğüm kadar Kamu kuruluşlarıyla piyasa ve onun gerçekleri arasında bir takım mesafeler var. Ve bu mesafeler doğaldır. Biz o mesafeleri aşabiliyoruz. Direkt olarak problemle karşı karşıya gelebiliyoruz. Burada size ancak gerçekleri taşıyacağız, gerçekleri getirdiğimiz malzemenin ışığında daha rahat çözüleceği kanaatindeyim. Şimdilik bu kadar.

Şadi PEHLİVANOĞLU

Ben meseleyi daha hafifletirmek istiyorum. Şimdi bunu ikiye ayırmamız lâzım. Türk Standardları Enstitüsü'nün yapacağı nelerdir? TSE Markası'nı taşıyan firmaların yapacağı nelerdir diye ikiye ayıralım. Müsaade ederseniz, Onun için müzakerenin birinci kısmını TSE Markası'nın, standardın ehemmiyetini belirtmek için propaganda, hangi propaganda yollarına başvurulmalıdır diye dört madde hakkında fikirlerinizi lütfetmenizi istiyorum.

Aktan YENER

Bir kere benim şahsî görüşüme göre bugün Türkiye'de reklâm aracı olarak en kuvvetli eleman muhakkak ki televizyon, sonra basın geliyor. Ondan sonra da radyo, nispeten gücünü yitirmiş olmakla beraber, yardımcı olabilir bu konuya. Yayın organı olarak, dolayısıyla tanıtma organı olarak tabii bence TSE bu tanıtma programını, yahut kampanyasını diyelim kesinlikle bir kuvvetli, dört başı mamûl bir reklâm ajansı ile yürütmek mecburiyetindedir. Benim görüşüme göre. Yani belirli bir bütçe ayırdıktan sonra ki, bu bir bütçedir. Bilemiyorum. Ne olabilir? Zannediyorum ki kendi bünyesi içinde bütün bu kampanyanın altında tek başına kalkabilin. Bunun için de, bence en kestirme yol, bunun seçimi tarafımızdan yapılacak muhakkak bu mediyaların hepsinde kuvvetle güçlü, tecrübeli bir reklâm ajansı ile çalışmakta bence fayda vardır. Yani birinci etap olarak benim söyleyeceğim bu.

Tabii sizin kontrolünüz altında, eskizler hazırlanır, sloganlar hazırlanır, bizde bu arada elimizden geldiği kadar devamlı olarak yardımcı olmaya gayret ederiz tabii. Bütün bu hazırlanmış safhası içinde de ondan sonra kampanyanın hazırlanıp, disiplinlendirildikten sonra bütçesi konulduktan sonra, periyodik şekilde mi olur? Yoksa devamlı bir süre içinde mi olur? aslında bu tabii 15 günden iki, üç aya kadar bölünebilir. Bu kampanya süresi. İşte önce televizyondan basından girilebilir belki. Tabii bunun içinde mümkün olduğu kadar, bedelsiz reklâmdan da istifade, yani endirekt reklâmdan istifade etmeye gayret lâzım. Raporajlarla, ne bileyim ben, basında çıkacak haber gibi ki bunlar madde kûlfet yüklemesiz hiç bir zaman. Tüketiciye yardımcı faktörlerle. Evet, açık oturumlar, basın toplantıları gibi. Bunlar yalnız kampanyanın süreci içinde olursa, çok yardımcı olur. Bunun vurucu bir kampanya olması lâzımdır. Bence bunun için en uzun süre üç aydır. Yani üç aylık bir sürede tabii. Kuvvetli başlayıp, hafif hafif azaltarak bu üç aylık, yahut bilemediniz dört aylık bir süre içinde bence toplamak lâzım. Ondan sonra ikinci etap geliyor. Yani TSE Markası'na haiz firmaların kendi reklâmlarında devam ettirmeleri ve hatta Enstitünün de ondan sonraki süre içinde

(Devamı 18. Sayfada)

belki başlangıçtaki gibi kuvvetli değil ama daha küçük imkânlarla ilk kampanyayı unutturmamak için periyodik bir şekilde ne bileyim 2 ayda mı, 3 ayda mı gene kısa Televizyon yahut Basın reklamları ile bunu sürdürmesinde bence yarar var. Fakat ilk başlangıçta bence kuvvetli olmak lâzım. Mümkün olan dar bir süre içinde bütün ile yani tabiri caizse ateş edip hızını kampanya ile duyurmak lâzım. Ve bence bunu tecrübeli bir basın ajansı yürütebilir.

Eyüp KARADAYI

Belki siz şu anda konuyu biraz daha spesifik noktaya getirdiniz Ama ben biraz konuyu yaymak istiyorum. Şöyleki; 1.12.1976 tarihinde Resmi Gazetede Sanayi Bakanlığının tebliği çıktı. Biz Sanayi Odası olarak halen bu tebliğin nasıl uygulanacağı şaşkınlığı içerisindeyiz. Ve malesef sanayicilerimiz 4500 yeriniz var. Fakat bunların içinde Resmi Gazete takip edip bu gibi konuları yakından inceleyen sayımız belki 200'ü geçmez. Bu tebliği biz üyelerimize henüz sirkülerle duyurmak imkânı bulamadık. Çünkü bize soracakları soruların cevabında bu tebliği ile vermek istiyoruz. Hepinizin tahmin ederim mamûlûdür. Tüm mamûllerin kalite belgesinin alınması ve imalat yeterlilik işlemleri içinde imalat yeterlilik belgesi verilmesi mevzuu ve bakanlık bunu 6 aylık bir süre içinde de, tatil etmiş. Ayrıca yıllık kontrolle yapılacak. Şimdi bu konuda biz Sanayi Bakanlığına çeşitli yazılar yazdık. Ve bize dedi ki bu kalite belgesini niye alacaklar. Sanayiciler, Bize yuvarlak bir lafla kamu laboratuvarlarında dediler. Bu arada da bize hemen gitsinler. TSE'den bu bilgiyi alabilirler demediler. Diyemedikleeri içinde, bize yapılan yüzlerce müracaatta TSE'ye diyemiyoruz. Konuyla yakın ilişkisi olduğu için bu meseleyi ortaya getirdim. Ve yeni bir propoganda kampanyası içine girmek üzere olduğumuz şu sırada şayet Sanayi Bakanlığı bize deseki Sanayi ve Kültür Bakanlığı, evet bu belgeleri almak için TSE'ye müracaat edebilirler. Sanayiciler verilir ise biz hemen bunu 4500 sanayicimize derhal tebliğ edeceğiz ve kalite belgesi almak içinde müracaat yoğunlaşacak. Acaba Sanayi Bakanlığımıza bunu açıkca söyleyebilme imkânımız varmı?

Özdemir ÇIRPILI

Türk Standardına sahip 100 küsur müessese var. 100 küsur müessesenin reklâm olanakları muhakkakki bir yerde sınırlı. 100 sayısı ile sınırlı. O bakımdan Türkiye'nin esas ana problemlerinden bir tanesine çözüm

getirmek istiyoruz. Bu reklâm aracılığı ile. Türkiye'de Türk Standardlarını uygulamak durumunda olan firmaların sayısında arttırılmasında yarar vardır. Bu hem Türk Standardlarına sahip kişilerin daha organize daha büyük çalışmalara getirmeleri olanağını yaratacaktır. Ayrıca Türkiye bakımından da en yararlı bulduğum nokta budur. Şimdi Türk Standardı almayı teşvik edici çalışmanın Türk Standardları Enstitüsünün kendi teşkilâtı içerisinde de ek bir takım görevleri, bir takım fonksiyonları gerekli kılacakları kanısındayım. Onlar hakikaten bugün Türkiye'de Türk Standardı mertebesinde imalat yapıp Türk Standardı almanın çok müşkil bir iş olduğu kanısında olup bu yola hiç tevessül etmeyen müesseselerin sayısında bir hayli kabarıktır.

Şadi PEHLIVANOĞLU

Bu şikayetler bana muhtelif kanallardan geliyor. Biz onun üzerinde duruyoruz, doğru.

Özdemir ÇIRPILI

İyi bir gömlek yapan insana yani Türk Standardına uygun gömlek yapıyorsa gel bunun belgesini ben sana vereyim diyecek. Sizin adeta bir satış elemanınızın bulunması lâzım. Kendi bünyenizde. Şimdi bu Türk Standardının üstüne düşen görevlerinden bence en başlıcalarından bir tanesidir. Bu firmaların sayısı çoğaldığı zaman TSE belgesini kapısına asan firmaların sayısı çoğalacaktır. Dolayısıyla halkın dikkatini çekmek istiyoruz. Halkın dikkatini çekmek konusunda da bundan daha etkin bir şey yoktur. Türk Standardına sahibim diye bütün satış konuşmalarında takriben zaman olarak yüzde yirmisini Türk Standardı belgesine sahip bir firmayım, dürtüsü ile gidiyorum ve zamanımın büyük bir kısmını buna veriyorum. Buna yoğun reklâm programının arkasında yıllarca devam edecek, esaslı bir reklâmdır. Yoğun reklâm fikrine tamamen iştirak ediyorum. Hemde buna en usta bir firmanın seçilerek yapılması yönünde de bir dikkati çekerim. Yani bugün devlet kuruluşlarının reklâmlarını yapan bir takım şeyler görüyoruz. Ve son derece başarısız örnekler olduğunu biliyoruz.

Şimdi TSE Markasında önemi kazandırıcı nitelikte bir reklâmın arkasında bizim reklâm yapma isteği-miz daha da artacak. Şu anda biz kablo sektörü olarak her reklâmımızda TSE'ye uygun, gerçek TSE belgesine sahip bir firmayız lafını ediyoruz. Ancak bunu oraya hani bir alışkanlık olarak koymaktayız.

Şadi PEHLİVANOĞLU

Zorlayıcı yani.

Özdemir ÇIRPILI

Evet gerçekte bir itici rolü olduğu kanısında değiliz. Netice itibariyle herkezin elinde bir satınalma rehberi vardır. Eğer o rehberi kullanmasında bilmiyor ise bu neye yarar. Onun için Türk Standardları Enstitüsü'nün bir lokomotif gibi bir tanıtma çalışmasını başlatmasında yarar var. Bildiğiniz gibi bunun mad-di sorunu bilahare çözülebilecek bir sorun ve bu konuda eğer yoğun bir programın ışığını görürse özel teşebbüsünde bunun masraflarına katılmakta bigâne kalacağını sanmıyorum.

Şadi PEHLİVANOĞLU

Özdemir Bey, ilk defa prensipleri tesbit edelim. Ondan sonra bu meseleyi konuşalım. Yani bu konuda mutabıkız.

Özdemir ÇIRPILI

İki ana noktada topluyorum. Bir Türk Standardı'nın tanıtılmasını hedef alan bir çalışma. İkincisi TSE Markasını almayı teşvik edici bir çalışma.

Şadi PEHLİVANOĞLU

Biraz zorlayıcı birazda teşvik edici.

Uğur SARUHAN

Efendim müsaadenizle, ufak bir noktaya değinmek istiyorum. Özdemir Beyin açıkladığı hususlar hakikaten çok doğru. Ancak biraz evvel konuştuğumuzda dedikki iki etapda mütalâa edelim bunu. Evvela TSE Markası'nın müessese olarak, Standardlar olarak ilân edelim. Ondan sonrada bunu kullanın, markaya sahip olan kişiler yahut firmalar bunu reklâmlarında belirtsinler. Yanımda yok maalesef, unutmuşum getirmeye. Ben bu mevzuda konuşulacağını bildiğim için ufak bir araştırma yaptım. TSE Markası'na haiz olan firmaların zaten miktarları çok az. Yaptıkları reklâmın senelik ne kadar olduğunu bilmiyorum. Yanlışım yoksa bunun bütçeyi senelik olarak 20 milyon lirayı geçmiyor. Bu yüz firmanın yapmış olduğu reklâmlar. Bu 20 milyonluk reklâmın içerisinde de yüzde ellisini ben yapıyorum. Rahatlıkla size diyebilirmki bizim Omo deterjan tozunun senelik reklâm harcaması 10 milyona yakındır. Bazen onuda geçmektedir. Demekki ben bir tek TSE Markası'nı taşıyan müstehlike dönük bir mamül olarak yaptığım kampanyada ne kadar istifade edilir. TSE Markası yahut Enstitü'sü diğer bütün müesseselerin yaptıkları kampanyadan ne elde edebilir. Muhakkak arkadaşlarımda bunu gayet iyi biliyorlar. Sizlerin yapmış olduğunuz reklâm kampanyaları bizlerin yanında çok kısırdır. Dolayısıyla Türk Standardları Enstitüsü'nde TSE Markası'nı alacak, firmalar, halka doğrudan doğruya mal imal eden firmalar çoğaldıkça TSE Markası'nı yaşatma ve tanıtma kampanyamız hiç bir zaman iyi bir netice vermiyecektir. Bunun içinde mutlaka ve mutlaka evvela TSE Markasını kıymetlendirmek ve bu markayı kullanacak firmaları adedini çoğaltmak gerekecektir. Buda daha ziyade dediğim gibi halka dönük mal imal eden firmaların çoğaltılması ile imkân dahiline girecektir.

Özdemir ÇIRPILI

Burada zaten konuşmanın bir bölümünde bir cümle kullandım. Yani TSE belgesini her dükkânın kapısına asmak şart. Hedefin bu şekilde tarif edilmesinde bence firma sayısının artırılması yönünden en iyi çalışma olacaktır. Yalnız dediğim gibi ben kendi görüşüm olarak Türk Standardları Enstitüsü'nün kendi bünyesinde bir satış teşkilâtı gibi çalışan bir teşkilâtın var olması lâzım geldiği kanaatindeyim. Yani bu iş böyle çözülür. Yani firmanın kapısını çalarak, ben sana Standard belgesi için bir çalışma getirdim diyerek.

Uğur SARUHAN

Hem o çözecek. Hemde dediğim gibi, Özdemir Bey eğer TSE Markası'nı biz halka duyurupda halk bir alış verişe çıktığı zaman alacağı maldan TSE Markası'nı isterse evet o zaman bu markaya sahip olmak istiycek firma çoğalacaktır. Bu kendiliğinden gelecektir. Yani bugün Avrupa'da, Amerika'da biliyorsunuz mamüllerin üzerinde, standardlara uygunluk markası olmadıkça müstehlik bunu almaktan daima istinkâf etmiştir, almamıştır. Onun içinde orada biliyorsunuz bütün mamüller Standardlar Enstitüsü'nün belgesine haizdir. Ve müstehlik bunu rahatlıkla alabilmektedir.

Uğur SARUHAN

Efendim evvelâ bu reklâm kampanyası için ayrılmış olan bütçenin belirlenmesi şarttır. Bunuda Türk Standardları Enstitüsü'nün meydana çıkması gerekli. Bunun ne kadar olacağı eğer, müesseselerin buna bir katkısı olup olmayacağı..

Şadi PEHLİVANOĞLU

Onu da konuşacağız. Zaten çok enteresan. Bu Mehmet bey'in fikridir. Benim işime gelmiyor tabii. Yani meselenin öbür tarafında olmam dolayısıyla. Nasıl sizinle konuşurken ama bizim firmadan ne kadar gidecek dur bakalım diye düşünüyorsanız samimi konuşuyoruz ya. Şimdi bu tedbir içinde olduğunuz gibi bende değneğin bir ucunda olmam dolayısıyla bazı şeyleri hesaba katmak zorundayım. İkincisi Türk Standardları Enstitüsü ne yapabilir? Meselenin direk kampanya bakımından başka bir fikri olan varmı? Neşriyat haricinde. Kendi direkt neşriyatı haricinde. Başka bir yol öneren varmı?

Uğur SARUHAN

Hatta ve hatta şöyle derim ki bu Enstitü'nün kendi bünyesinde yapmış olduğu açık oturumlar, televizyondaki konuşmalar, radyo konuşmaları dahi bu reklâm kampanyasının ana hatları belirlendikten sonra o ana hatlar çerçevesi dahilinde yürütülmelidir.

Özdemir ÇIRPILI

Evet onu bende tebaruz ettim. Aynı süreç içinde olmalı.

Uğur SARUHAN

Ve aynı hatlar içinde kalmalıdır.

Özdemir ÇIRPILI

Yani o temayı reklâm ajansının tamamen saptaması lâzım.

1977-78 PROGRAMINDA YER ALACAK HUSUSLAR GÖRÜŞÜLDÜ

Enstitü Yönetim Kurulu üyeleri ile Hazırlık Grubu Başkanları 1977-1978 dönem iş programlarında yer alacak konuların tesbiti ve koordinasyonu ile standartların mecburilikleri hususlarını görüşmek üzere 15 Mart 1977 salı günü saat 14'de ortak bir toplantı yapmışlardır.

Yönetim Kurulu üyesi Hikmet Büyüklimanlı'nın başkanlık ettiği toplantıda gündemin 1. maddesiyle ilgili olarak ilk sözü alan özel Standard Hazırlama Grubu Başkanı Dr. Necdet Özbaysal özetle şunları söylemiştir.

"30.11.76 gün ve 16670 sayılı yazı ile Genel Kurul üyemiz ve TSE Markası Sözleşmesi yaptığımız toplam 368 kuruluşa iş programına alınmasını istedikleri yeni konularla, düzeltilmesi veya değiştirilmesini istedikleri standartlar sorulmuş ve 10.1.1977 tarihine kadar bu hususları bildirmeleri istenilmiştir. Hazırlık Gruplarına da durum bildirilmiş ve 14.12.1976 tarihli yazı ile iş programlarını 25.1.1977 tarihine kadar bildirmeleri rica edilmiştir. Bu kuruluşlardan (78) tanesi yazımıza cevap vermiştir. Bu kuruluşlar 600 kadar standard hazırlanması isteminde bulunmuşlardır. İş programına bunlardan 170 kadar alınmıştır. Çıkan standard adedi yıllara göre şöyledir: 1974-283, 1975-320, 1976-361, 1977 yılında da yaklaşık olarak 300-350 arasında Standard çıkarılacağı tahmin edilmektedir."

Toplantıda, Her grubun yeni çalışma dönemi içinde iş programına aldığı standard adları yazılı olarak önceden dağıtılmış olduğundan, bunların teker teker okunmasına mahal olmadığı yolunda yapılan teklif kabul edilmiştir. Bundan sonra grup başkanları sıra ile yeni iş programları hakkında genel görüşlerini açıklamışlardır.

Gündemin 2. maddesinde, 'standartların ihtiyari veya mecburi olarak uygulamaya konulması hususları tartışılmıştır.

Bu tartışmalarda Mühendislik Hizmetleri Hazırlık Grubu Başkanı Hilmi İsmailoğlu toplumun standard konusundaki bilgi ve kültür noksanlığı nedeniyle standartların yapılış amaçlarına uygun hizmet görebilmeleri için mecburi nitelikte olması gerektiği görüşünü savunmuştur.

TSE Genel Sekreter Yardımcısı

Mahir Kocaoglu ise, aksi görüşü savunarak, 'sağlık konusu dışındaki standartların ihtiyari olmalıdır, ve rejimimizde bunu gerektirmektedir' dedi.

Makine Hazırlık Grubu Başkanı Osman Taşöz'de konuyla ilgili görüşlerini açıklarken; 'Sanayileşen ülkelerde, standard kültürü ve terbiyesi yerleştirilinceye kadar standartlar mecburi olmalıdır' demiştir.

TSE Genel Sekreteri Velid İsfendiyar, mecburi standard uygulamalarının demir perde gerisi ve bazı sosyalist ülkelerde uygulandığını bu uygulamaların devamlı takibi gerektiğine, onunda binlerce insan istihdamı ile büyük külfetler doğuracağına işaret etmiştir.

Velid İsfendiyar, ülkemizde tüketicinin henüz tam manasiyle ve istenilen düzeyde teşkilatlanıp temsil edilmediğini ve bu yüzden standard yapımında üreticiyle birlikte masaya oturulmadığı için beklenen verimi sağlayamadığına temas etmiştir.

TSE Standard Hazırlık Dairesi Başkanı Rahmi Toker'de mevzuat da mecburi olmayan standartlara fazla itibar edilmediğini ifade ederek özetle şunları söylemiştir:

'Mevzuatda ki bu açıklık ve itibarsızlık nedeniyle ihtiyari standartlar mahkemelerde ihracatta bir belge niteliğini taşımamaktadır. Ayrıca bu standartlardan numune almada da bir çok güçlüklerle karşılaşmaktadır.'

Gündemin 2. maddesinde Tekstil Grubu Başkanı Sabahattin Yalın-pala tekstil sanayiinde el sanatlarına giren ve kültür değeri olan mamüllerin standardlaştırılıp, standardlaştırılmıyacağı hususlarını karara bağlanmasını istemiştir.

Toplantıda hazır bulunanlar, bu kararı vermeye grubun yetkili olduğu görüşünde birleşmişlerdir.

Toplantı gündeminin son maddesinde de standard tasarıları için verilen mütalâa süreleri tartışılmıştır.

Bu tartışmalarda, 'TSE'nin standard hazırlama tekniği ve akımı göz önünde bulundurulunca verilen sürenin hiçte kısa olmadığı niyetli olanların bu süre içinde mütalâaların mükemmelen bildirdikleri zamanı yeterli bulmayıp azaltmak isteyenlerde tolerans tanındığı anlaşılmıştır.

Tüketiciyi ko rumak amacı taşıyan üç rehber broşür çıkartıldı

Çeviren: S. Lâlik

Üreticinin piyasaya çıkardığı ürünler gittikçe daha karmaşık bir hal almaktadır. Bu durum karşısında alıcı ya da müstehlik, iyi ve doğru bilgi edinebilmek için mukayeseli deney gösteren eksperlerin tarafsız teşkilatlarına ait olmasını istemekte haklıdır. Bu çeşit teşekküller, müstehlikin seçeceği ürünler ve ihtiyaca uygun hizmetler bakımından daha etkisiz ve inandırıcı bilgiler verebilirler. Bunların aynı zamanda makul fiat unsurunu taşıyan ürünleri araştırıp belirtmeleri de tabii bir sonuçtur. Bu ise kolay bir iş değildir. Meselâ: otomatik çamaşır makineleri, aspiratörler, elektrikli ekmek kızartma ocakları ve benzerleri gibi türlü ev aletleri ve makineleri yapan pek sayıdaki rakip firmaların üstünlüklerini ortaya koymak üzere gereken teknik denemelerin yapılması ve hayli kabarıklık sayıdaki kriterlerin tespiti gerçekten zor ve nazik bir sorundur.

İşte alıcıyı yani müstehliki ko-ruma amacıyla ISO yeni bir broşür yayımlamıştır. ISO 12 rehberi denilen bu eserin adı "İstihlak Ürünlerinin Mukayeseli Deneyleri" dir.

Ayrıca, ISO ve onun Kardeş teşkilâtı olan Uluslararası Elektronik Komisyonu (IEC), istihlak sorunları ile ilgili iki rehber broşürü birlikte yayımlamıştır. Bunlar aşağıda gösterilmiştir:

ISO/IEC 13 Rehberi - Müstehlikler için firma markalarının Stantardlara uygunluk bakımından tespiti ve anlamı.

ISO/IEC 14 Rehberi - Müstehlikler için ürünler hakkında bilgi.

ISO 12 Rehberi, mukayeseli deneme programlarının uygulanmasına ilişkin belirli sayıdaki bazı prensipleri tespit etmiştir. ISO/TC 73 Teknik Komitesi böyle bir dokümanı ortaya koymakla, istihlak sorunları üzerinde, sistemler ve prosedürler hakkında derinliğine bir inceleme yapmıştır. Bunun ardından da ilgili Kuruluşlar mukayeseli denemeleri yürütme imkânını bulmuşlardır.

Doğru ve şaşmaz sonuçların sağlanabilmesi için, pekçok sayıda tedbirlerin alınmış olması gerekir. Önce ürünlerden numune seçmek ile işe başlanır. Bu numune veya eşantyon,

mutad dağıtım yolları üzerinden elde edilmeli ve bilhassa deneme ihtiyaçları için özel yani itinalı yapılmış numunelerin sokulmamasına ayrı bir titizlik gösterilmelidir.

Karakteristiklerin seçimi üzerinde durulduğu zaman: kullanma masrafları, emniyet, sağlık sorunu, çevre üzerindeki etki, tabii kaynakların korunması ve enerji harcaması gibi faktörleri dikkate almak yerinde olur.

Ürünün yani mamulün tatmin etme bakımından başka görünimleri üzerinde de dikkatli olmak gerekir. Örneğin: ambalaj, teslim şekli, tesistat, kullanma tarifnamesi, garanti koşulları, kullanma masrafları, bakım masrafları ve bunlara eklenebilecek aksesuarlar.

ISO 12 Rehberi'nde deneme sonuçlarının değerlendirilmesi ve sunulmasıyla ilgili hususların teknolojik bakımdan geçerli olmasına ve açıklamaların müstehlikler tarafından kolay anlaşılır biçimde ifade edilmesine önem verilmiştir.

Eğer ürünler arasında pratik bakımdan hiç bir fark yoksa, yada müstehlik yönünden çok önemsiz sayılacak bir durum söz konusu ise, bu gibi hallerde, bâriz bir ayırım hissi yaratmamaya özel bir dikkat ve özen göstermelidir.

ISO 13 Rehberi: Çeşitli mukayeselere ait mamul sistemlerinin işleyişi ve standartlara uygunluğu bakımından hesaba katılacak prensipleri göstermektedir. Bu sayede şu yada bu sistemin tanıtılması bakımından da müstehlike fiili bir yardımda bulunulmuş olur.

Bütün imalatçılar yada üreticiler, kendi sorumlulukları altında ürünlerinin bir veya daha fazla standarda uygun olduğunu belirterek avantaj sağlamayı amaçlayabilirler. Bunun için, bir standardın yada bir kaçının işaretini kendi mamulleri üzerine markalarlar. Böyle bir iddianın doğrulanmasıyla ilgili tarafsız bir hüküm, yetkili bir kuruluşun imalatı gözlem ve kontrol altında tutarak standartlara uygunluğu tevsik etmesiyle inandırıcı olabilir. Ancak, bu sayede müstehlik, böyle bir markayı taşıyan ürün veya mamüllerin iddia edilen standartlara uygunluğundan emin

ve müsterih olabilir.

Bu rehber broşürde benzeri kâli-te belgelerini gösteren markaların bir Standardizasyon Kuruluşu tarafından yönetilmesi telkin edilmektedir. Bu yetkinin kullanılması hakkı da yine bu Standardizasyon Kuruluşunun lisanslı imtiyazına sahip müesseselere inhisar ettirilmelidir. Ancak kullanma süresi, lisansta belirtilen müddet için geçerli olmalı ve Standardizasyon Kuruluşu markalanın yani kalite belgesi taşıyan ürünlerin tekabül ettikleri standartlara ve bunlardaki özelliklere uygunluğundan ve bu konularda belirtilen bütün hususların doğruluğundan emin olmak için gerekli her türlü tedbiri almalıdır.

ISO 14 Rehber broşüründe piyasa ürünlerini müstehliklere tanıtmaya ve bilgi verme sistemlerinin işleyişine ilişkin birtakım prensipler gösterilmiştir. Bu bilgiler sayesinde müstehlikler kendilerine sunulan aynı cinsten ürünleri, nerde olursa olsun, objektif ve doğrulanabilir donnelerle (verilerle) kıyaslama imkânı elde ederler. Tanıtma bilgisi bir etiketle olabileceği gibi, müstehlikin emrine verilmiş dokümanlarla da olabilir.

Müstehlik için özel bir önemi bulunduğu kabul edilen bir ürünün karakteristiklerinin bir listede anlaşılır biçimde yazılması tavsiye edilmektedir.

NOT

Ülkemizde Türk Standardları Enstitüsü'nün mamüllerimizi ve ürünlerimizi hazırlanmış bulunan Standardlarımıza uygun olarak yapılması için büyük gayretler harcanmaktadır. Bunun değeri gerek üretici gerekse tüketici çevreler tarafından gittikçe daha iyi anlaşılmakta ve kavranmaktadır. Nitekim TSE'nin kalite belgesini taşıyan mamulleri ve ürünlere daha çok güvenildiği için çeşitli Firmalar kâli-te belgesi edinmeye yani Türk Standardlarına uygun ürünler çıkarmağa önem vermektedirler ve bunların sayıları da gün geçtikçe artmaktadır.

ISO'nun Basın Servisi Bülteninde yayımladığı bu konudaki Rehber broşürler her halde, ülkemiz için de çok yararlı olacaktır.

HABERLERİ

OTOMOBİL HIRSIZLIĞINI ÖNLEYİCİ STANDARD YAPILDI

Uluslararası ISO 4030 Standardının uygulanması ile taşıtların tanıma plakaları için evrensel bir sistem kurulması yolunda önemli ikinci bir adım daha atılmıştır. Bu yeni **Standard**: taşıtlarda, remorklarda ve motosikletlerdeki (motorlu bisikletler hariç) tanıma numaralarının yazılışını ve yerlerini belirtmektedir.

(VIN) kısa rumuzu ile gösterilen bu standardda uygun plaka numaraları, taşıtın sökülebilecek ya da çok zor sökülebilecek bir yerine doğrudan doğruya konulacaktır. Bunun yeri, taşıtın sağ yarı kısmı, hattâ mümkünse, ön kısmın yarısı olmalıdır. (VIN), taşıt tanıma normunun ilk harflerinden oluşturulmuştur.

Eğer yönetmelik gereği olarak plaka numarasının yani VIN'in taşıt dışından okunması zorunlu ise: bunu şöför mahallinde camın dikmesi üzerine yerleştirmek uygun olur. Bu takdirde harf ve rakamlar en az 4 mm yükseklikte yazılmalıdır.

Bu standarda göre, numara hem kolay görünebilir bir yerde olmalı ve hem de herhangi bir sebeple silinip bozulmamalıdır. Tanıtma plaka-sının yeri Bakım Karnesinde ya da onun yerine kullanılan başka bir matbuada gösterilmiş olmalıdır.

Özet olarak denilebilir ki, (VIN) ençok 17 harf ve rakamdan oluşan bir tanıma belgesi olarak, gelecek otuz yıl içerisinde yeniden yapılacak her taşıtta mutlaka bulunacaktır.

Bu sistem ISO'nun Uluslararası Eksperler Komitesinde (ISO/TC 22/SC 20); yine Uluslararası Otomobil İmalatçıları Daimi Komisyonu (BPİ-CA) ve Uluslararası Cinayet Polisi Organizasyonu (INTERPOL) gibi kuruluşlarla işbirliği yapılarak hazırlanmıştır. Özellikle (INTERPOL) ve Amerika Hükümetinin Ajanlar-

Çeviren:
Sıtkı Lâlik

arası Komitesi, otomobil hırsızlığını önlemek amacı ile bu yeni plaka sistemine çok yakın bir ilgi göstermişlerdir. Bu Teşekküllerin belirttikleri kanaata göre: (VIN) sayesinde otomobil hırsızlığını, bugünküne oranla %50'ye indirmek mümkün olabilecektir. Şimdilik bu hedef, ideal bir sonuç olarak kabul edilmektedir.

Amerika Hükümeti gibi, Avrupa Uluslar Topluluğu da yönetmelikler hazırlayarak ISO standardının yani (VIN) sisteminin uygulanmasına karar vermiştir.

Hiç şüphe yok ki, birkaç yıl içerisinde (VIN) herkes tarafından bilinen alışılmış bir tanıma hüviyeti kazanacaktır.

Bu arada ISO'nun aynı Çalışma Komitesi, harf ve rakamlı kod prensibini Kara Yollarındaki taşıtların ek-araçlarına da yaymak amacı ile yeni öneriler hazırlamakta ve incelemektedir.

ISO proje sistemi, halen kullanılmakta olan Ulusal ya da Uluslararası çeşitli sistemlerin yerini alacak yahut da onları tamamlayacaktır.

Başlıca hedeflerden biri, tanıma problemini sadeleştirmek ve aynı zamanda arızalanan taşıt araçlarının tamirlerini çabuklaştırmaktır.

ISONET İdare Konseyinin Açılış Toplantısı:

ISONET* İdare Konseyinin ilk Açılış Toplantısı 14 ve 19 Ocak 1977 tarihinde Merkez Sekreterliğinde yapıldı. Burada temel prensiplerin geliştirilmesi üzerinde duruldu. Fransız Standardizasyon Birliğinin Başkanı **Mr. Raymond Frontard** bu ilk toplantıya başkanlık etti.

Gündemde yazılı maddelerden biri ISONET üyelerine ait asgari görevlerin neler olabileceği idi.

Her üyenin bütün ülkelerin Ulusal Standardizasyon Enstitülerince yayınlanan standartlar hakkında,

hiç değilse, genel bir görüşe sahip olması gerekli görülüyordu. Böylece bilgi alışverişinde sağlıklı bir yol izlenebileceği düşünülmüştü.

Mr. Frontard bu çabanın hayli zaman isteyeceğini kabul etmekle birlikte bir adam-saat'lik mesainin enaz bir standardın gösterilmesi için şart olacağını da belirtmişti. Oysaki bir standardın hazırlanması için ortalama 500 adam-gün'lük bir çalışma tespit edilmişti.

Standart projeleri, diğer teknik özellikler ve bunlara ilişkin sorunlar hakkında bilgi edinmenin nasıl sağlanacağı üzerinde başka bakımlardan tartışmaları genişletmek gerekli görülmüştü.

Üyelerin hakları ve görevleri üzerinde ayrıntılı bilgi veren metinleri hazırlamak kolay olmamıştı. Bunlara son şeklini verebilmek üzere bir anlaşmaya varıncaya kadar, ISONET'e bağlı Uluslararası Örgütlerin yönetmeliklerini incelemek gerekli görülmüştü.

Başkan Mr. Raymond Frontard ISONET'in prensip itibarile yararlı dokümanlar yelpazesini yaymasını savunmuştu. Bunun sınırlı birkaç dokümanın derinliğine gözlenmesinden çok daha iyi olacağını telkin etmişti.

Konsey üyelerinin üzerinde durdukları diğer önemli konular arasında ISONET'in mâli sorunları da vardı.

ISONET idare Konseyinin ikinci toplantısı 6-7 Ekim 1977 tarihleri arasında muhtemelen Cenevre'de yapılacaktır.

ISONET İdare Konseyinin ilk açılış toplantısında bulunan üyeler şunlardır: M.R. Frontard Başkan; M.F.K. Donkor Afrika bölgesi; M. Lawrence E. Ficher Birleşik Amerika Devletleri; M. Gudbrand Jenssen İskandinav bölgesi; M. Edvard Kierski Polonya; M.C. Möhr Almanya; M.B.D. Roden Birleşik-Kraliyet; M.F.A. Sobhv Orta-Doğu ve Arap bölgesi; M.A. Vinogradov Sovyet Rusya; M. T. Wakebe Pasifik Bölgesi.

(*) Standardizasyon alanında bilimsel ve teknik enformasyonları incelemekle görevli ISO Daimi Komitesi.

ANLAMSIZ BİR ÇEVİRME:

Metre sistemini kabul etmek, körükörüne başka birimlerinin metre sistemindeki karşılığını bulmak değildir. İşte size yapılmaması gereken bir örnek: "an inch or two" (takviyesiz bir anahtarın kullanılması alanını sınırlamak için) tercüme edilerek "25,4 mm ya da 50,8 mm" diye bir teknik elkitabına yazmak metre sisteminin uygulanması değildir. Bu çeşit teşebbüsler, anlamsız bir çevirmeden başka bir şey olamaz. Çünkü, ilgili teknik eleman bu kadar basit bir çevirmeyi bilme-yecek kadar cahil değildir.

DIŞLERİN GÖSTERİLMESİNDE BASİTLEŞTİRİLMİŞ BİR SİSTEM:

Bilgisayarlarla diş tedavisi arasında ilişki ne olabilir? Bunun cevabı yeni yayımlanan Uluslararası ISO 3950 Standardında vardır. Bu Standard, dişçilik sanatında dişlerin belirtilmesi için iki rakamdan yararlanılan bir kod tesis etmiştir.

Yıllar boyunca dişlerin gösterilmesi için, çeşitli sistemler incelenmiştir. Fakat, toplanan bilgileri stoklamak üzere bilgisayarların kullanma alanına gittikçe daha fazla yayılması ve daha çok basitlik isteğinin genel bir mahiyet kazanması yeni bir sistemin geliştirilmesini zorunlu kıl-mıştır.

Uluslararası Dişçilik Federasyonu (FDİ) nin bu sistemi benimsemesi ve şimdi de Uluslararası Standard olarak kabul edilmesi, çeşitli gele-neksel sistemlerin yerini alması ile so-nuçlanacaktır.

Bunun aşağıdaki isteklere cevap vermesi akla uygundur:

— Anlaşılması ve öğretilmesi kolaydır

— Konuşurken ve yazarken telaffuzu zor değildir.

— Matbu olarak ve telli araçlarla ulaşımı kolaydır.

— Bilgisayarların (girişinde) kolay dönüştürülür.

— Genel dişçilik uygulamasında normal olarak yararlanılan di-yagramlara kolay adapte edilir.

ISO 3950 Standardı, dişçilik sa-natı alanında Uluslararası Standar-dizasyondan sorumlu ISO/TC 106 Teknik Komitesi tarafından hazırlanmıştır.

Şu sıralarda ISO/TC 106 Komitesi, Dişçilik Sanatı için 18 Uluslar-arası Standard hazırlamıştır. Bunlar: frezeleri, kesme aletlerini, dişçilikte kullanılan döküm alaşımlarının özel-liklerini, amalgamaları, dişçi mum-larını, dolgu ürünlerini, çimentoları, iz çıkarma ürünlerini, esas plakalar için polimerleri ve nihayet dişçilik terminolojisini yani terimlerini kap-samaktadır.

ISO 3950 - Dişçilik Sanatında Dişlerin Gösterilmesi - İki rakamlı kod -

CERRAHI EMPLANTASYONLARDA YARARLANILAN ÜRÜNLER İÇİN ANLAŞMAYA DOĞRU

Cerrahi emplantasyonlarda kul-lanılan ürünlerin uluslararası stan-dardizasyonu incelemede, ISO ciddi şekilde ilerleme göstermiştir. Sorum-lu Teknik Komite'de (ISO/TC 150), altı proje üzerinde anlaşmağa varıl-mıştır:

— Paslanmaz dövme çelik, ala-şım-sız titan, kobalt esaslı alaşım.

— Krom ve molibden, titan esaslı dövme alaşım.

— Alüminyum 6 ve Vanadyum 4, Kobalt esaslı alaşım.

— Krom.

— Tungsten.

— Nikel ve akratil esaslı ke-mikli çimentolar.

Bu altı proje halen bütün Dün-ya'daki ulusal standardizasyon enstitülerinde incelenmektedir. Bunlar aynı zamanda diğer imalatçı, araş-tırma enstitüsü, hekimlik uzmanlığı ve benzeri gibi kuruluşların yetkili temsilcilerinden yardım ve mütalâa da istemektedirler. Alınacak yo-rumların ışığı altında, tādile elveriş-li bu projeler, geliştirilecektir.

Son yıllarda insan vücudunun kırılan, hasta ya da yıpranan kısım-larına yeni organ nakli hızla geliş-

mektedir. Sadece Birleşik Amerika Devletleri'nde her yıl cerrahi müda-hale ile bir milyondan fazla özel or-topedik nakil yani emplantasyon ya-pılmaktadır. Buna çiviler, metalsel vidalar, plakalar, broşlar ve çeşitli protezler dahildir.

Bu emplantasyonlar sadece u-zun süreler içersinde büyük kuvvet-lerin etkisi altında kalmamaktadır, fakat bunlar aynı zamanda insan vu-cudunun kabullenmediği bir ortamda işlemek yani görevini yapmak zo-rundadır. ISO/TC 150 nin Başkanı Dr. Bernard Bloch'un açıkladığı gibi emplantasyon yani takma konusun-da, atıl sayılabilecek bir gereç ya da bir tertibat yoktur. Ancak, pek çok sayıdaki koşullar yerine getirilebi-lirse, takılan parçayı büyük bir sa-kınca doğurmadan ilgili dokular ka-bul edebilirler.

İşte, Komiteye düşen görev, bu koşulları tesbit ederek emplantasyon ürünlerin yani takılacak parçaların kullanılmasını daha güvenilir ve da-ha uzun ömürlü hale getirmektir. Fakat, bu ancak sorunun bir görü-nümüdür. Genel komiteye bağlı teş-kilatlar arasında kalp kapakçıkları ve takviye edicileri ile uğraşan iki çalışma grubu daha vardır. Bunlara ilişkin ön-projeler henüz inceleme safhasındadır. Bu örgütlerin kurulu-şundan beri, Birleşik Amerika Dev-letleri'nde 50 000 kalp kapakçığı ameliyatla hastalara takılmıştır. Dr. Bloch'un beyanına göre: Birleşik-Kraliyet'de 1975 de bir milyonda 56 kişi, kalp takviyesi için emplantas-yon ameliyatı geçirmiştir. Bu oran, Batı ülkelerinin yaklaşık olarak üç-te biri kadardır. Dr. Bloch bu raka-mın bütün Dünya'da artarak gittiği-ni de sözlerine eklemiştir.

ISO/TC 150 ye bağlı uzmanlaş-mış başka çalışma grupları da Nö-roşirürjikal (Sinir ameliyatı ile) emp-lantasyonlar ve terimlerle uğraşmak-tadır.

ISO/TC 150 nin gelecek Genel Toplantısı 27 haziran 1977 ile 1 tem-muz 1977 tarihleri arasında Birleşik Amerika'nın Filadelfiya Eyaletinde yapılacaktır.

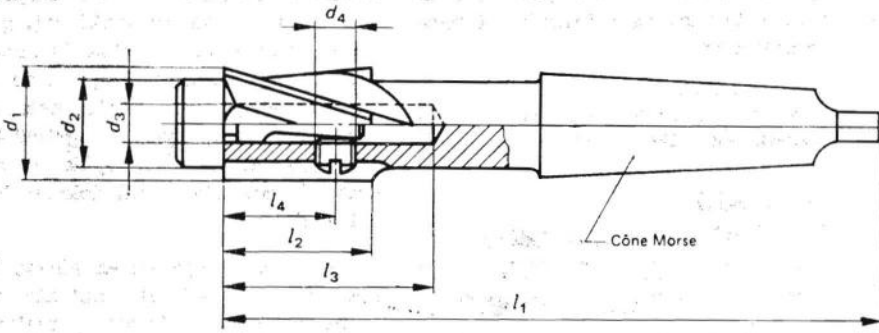
LAMALAMA VE PAHLAMA ALETLERİNİN STANDARDİZASYONU:

(Şekil: 3) de verilen resim, yakın zamanlarda yayımlanan bir Uluslararası Standard olan (ISO 4207) den alınmıştır. Burada sapı Mors konikli ve genel maksat için üç kılavuzu çıkarılabilen bir lamalama aletinin boyutları tespit edilmiştir.

Bu ISO/TC 29'un küçük takım- lar için hazırlanmış lamalama ve pahlama aletlerine ilişkin dört standardı kapsayan bir seriye aittir.

Yukarıda sözü edilen komite, bugünlerde: basit egelere, törpülere, ağaç dalı makaslarına ve takım tezgahlarının aksesuarlarına varıncaya kadar ISO 113 Standardını geliştirmiştir.

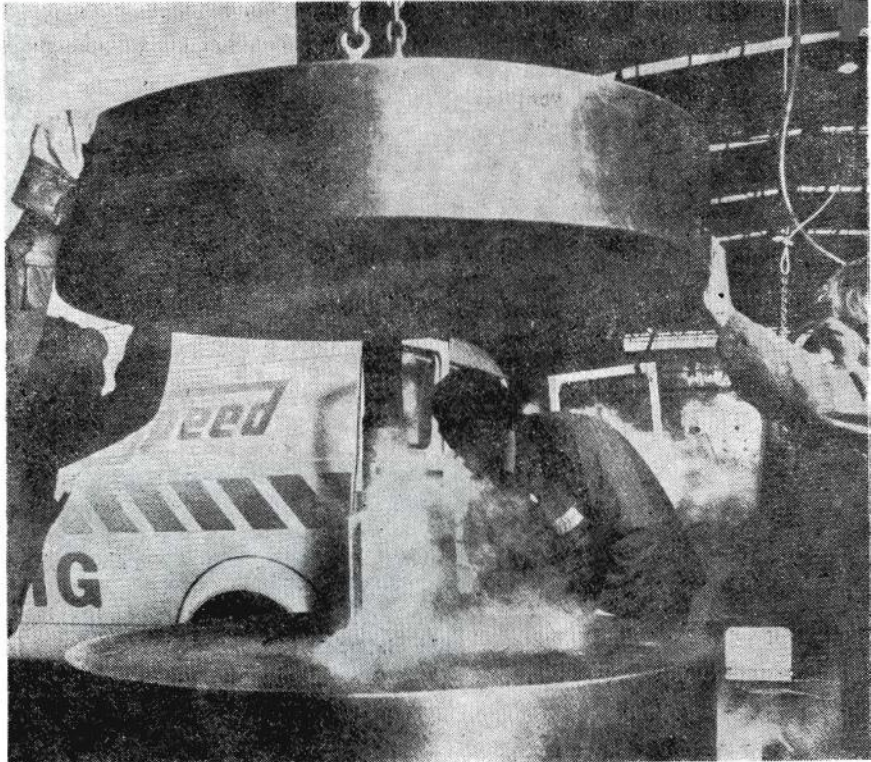
(Şekil: 3) deki resmin bir şemadan ibaret olduğu, imalat detaylarını göstermeği amaçladığı bilinmelidir.

SOĞUTUCU AKIŞKANLARIN TEHLİKELERİ:

Endüstride sıvı azot kullanarak, metalin büzüşmesi ile, soğumuş halde iken sıkı geçme işlemlerinin gün geçtikçe daha çok uygulandığı görülmektedir. Şekil: 2'deki resimde büyük bir volanın üzerine soğutulmuş bir mil takılırken gösterilmiştir. Bu işlem, eskiden volanı ısıtarak deliği gerginleştirildikten sonra milin takılması için uygulanan geleneksel metottan çok daha basit ve kolaydır. Azot, endüstride kullanılan soğutucu akışkanlardan bir tanesidir. Bu çeşit akışkanların manipülasyonu büyük bir dikkat ve titizlik ister. Özellikle soğukla temas edilince yanma tehlikesiyle karşılaşılacağını ilgililerin bilmesinde yarar vardır.

Avustralya'da geçenlerde yayımlanan bir standard, bu neviden tehlikeli maddelerin kullanılması ve depolanması ile ilgili bir Kod ortaya çıkarmıştır. Bunda, alınması gerekli tedbirlerle spesifik tehlikeler de özel akışkanlara ait tedbirler açıklanmıştır. Ayrıca: ilâve beyanlar üzerinde akışkanların fiziksel özellikleri, acil prosedürler, tıbbi muameleler ve dağınık haldeki oksijenlerin depolanması için tavsiye edilen maksimal uzaklıklar sırası ile anlatılmıştır.

İnşaat Üzerine Kollog:

Uluslararası Köprüler ve Metal İnşaat Birliği Münih'de 24 ile 26 Ekim 1977 tarihleri arasında bir kollog düzenlemeyi kararlaştırmıştır. Burada ele alınacak konu: "Gelişmekte olan Ülkelerde İnşaat Kosepsiyonu Sorunları" olarak bildirilmiştir. Daha geniş bilgi edinmek için aşağıdaki adrese başvurulmalıdır:

Secretariat İABSE, ETH-Hönggerberg, CH-8093 ZÜRİCH-SUISSE.

STANDARDİZASYON KURSLARI:

Hindistan Standardizasyon Enstitüsü (ISI): Bütün Teknik Öğretim dallarını içine alan bir Standardizasyon Kursu Tipini oluşturmuştur. Bu, "Mühendisliğin Ekonomik Görünümleri" üzerinde gerek münferit gerekse toplu halde konuyu ele almaktadır. Belirtildiğine göre: tipleştirilmiş bu kurs, ülkenin bütün teknik okullarına hitap etmektedir. Bu nedenle de okul müfredat programlarına sokulması istenilmektedir.

ISO No: 9 rehberine yani Standardizasyon Kursu Modeline göre hazırlanan bu kursun yararlı olacağından şüphe edilmemektedir.

HİDROLİK ENERJİ:

ISO/TC 131'in yirmi Alt-Komitesi ve Çalışma Grubu, Hidrolik ve Pnömatik Transmisyon konuları ile ilgili teknik müzakereleri 1 ilâ 8 Aralık 1976 tarihleri arasında Chicago (Şikago) da yürütmüşlerdi.

Bu Müzakerelerde ISO Merkez Sekreterliği Teknik Koordinasyon Müdürü M.N.N. Chopin tarafından temsil edildi. Bu zat, aynı zamanda TC/131'in yani Teknik Komite 131'in istişari mahiyetteki Komisyon toplantısına da katıldı. Bu komisyon Koordinasyon İrtibatı ve Plânlama sorunlarını incelemiştir.

Çeviren:

Sıtkı Lâlik

ISO Çalışmalarına Birleşik Amerika Devletleri'nin Katılması:

Önümüzdeki yıllarda Birleşik Amerika Devletleri tarımsal besin ürünleri ile ilgili çalışma kollarının hepsinde etkili bir rol oynayacaktır. Oysaki, geçmiş yıllarda Amerikalıların ISO/TC 34'ün içersinde sadece Çay ve Kahvenin Uluslararası Standardizasyonu ile uğraşan Çalışma Gruplarıyla yetinmişlerdi.

Önemi herkesce bilinen böylesine büyük bir ülkenin diğer tarım ürünleri sektörlerinde oluşan gelişmelere seyirci kalması beklenemezdi.

Resmi Analitik Kimyagerler Birliği Temsilcileriyle ISO'nun Merkez Sekreterliği arasında sürdürülen uzun müzakerelerden sonra, durum düzelerek olumlu sonuca varılmıştı.

Bundan böyle Birleşik Amerika Devletleri TC/34'ün on dört Alt-Komitesine iştirakçi üye olarak katılacaktır.

TİTRETEN BİR TARİF:

Standardizasyon için yapılan kısa tarif şöyledir: Standardizasyonun gerçekçi; zamanda ve elemeğinden tasarruftur. Freeman, Fox and partners, İngiltere nezdinde Müşavir olan M.O.A. Kerensky, böyle bir tarif ve düşünce karşısında titrerim diyerek işin zorluğunu anlatmak istemiş. Bu müşavir diyor ki: Önemli bir projede standardize edilmiş bütün doneleri birleştirmek, doğrulamak ve aksaksız bir redaksiyon yapmak istenirse, bu ne müthiş bir çaba ister düşünebiliyor musunu?

TRİNİTE'nin STANDARDLARI:

Kuruluşundan iki yıl kadar sonra TRİNİTE ve TOGABO STANDARDLAR BÜROSU, resmi olarak ilk seriye ait Ulusal yedi Standardı yayımladı. Bunlardan iki tanesi ambalajlanmaya hazır ürünlerin etiketlenmesi ve Giyim eşyalarıyla ilgilidir. Bunların uygulanması mecburi olacaktır. Geriye kalan beşinin ihtiyarı olduğu, bunların da tarım ürünlerinin verimini artırıcı maddeler, etiketlemeye ait özellikler, tekstil terimleri ve elyaf karışımından yararlanmak için kullanılacak analitik metotlar olduğu bildirilmektedir.

(*) Antil Adaları

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TARİH VE COĞRAFYA
HARİTA ATLASLARINDA
KULLANILAN ÖZEL
İSİMLERİN STANDARDLAŞ-
TIRILMASINI İSTİYOR**

Millî Eğitim Bakanlığı, tarih ve coğrafya harita ve atlaslarında özel isimler ile, milli veya milletlerarası seviyedeki kısaltmalar ve bunların okunuşu ile ilgili standartlar yapılımasını istemektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın bu amaçla Türk Standartları Enstitüsü'ne yaptığı müracaat da şu gerekçeler ileri sürülmektedir:

Tarih ve Coğrafya Harita ve Atlaslarında Özel İsimler.

Gerekçesi:

Tarihin seyri içinde, siyasi manzaraların değiştiği bir gerçektir.

Tarih Atlasları, zamanla sınırlı siyasi coğrafyayı aksettirdiğine göre, bugünün siyasi tablosunda millî tarihimizin izlerinin, çocuklarımızın gözlerinin önüne serilmesi bir zaruret.

Tarih atlaslarında yer alacak ad ve tamamlayıcı bilgilerin Coğrafya Atlaslarına nasıl aktarılacağı; böylece millî tarih ve mirasımızın nasıl korunacağı bir esasa bağlanmalıdır.

Osmanlı İmparatorluğu tarihinde, bir Lehistan gerçeği varken, bugün "Polonya" deyip geçemeyiz. Bir kelimeye sinmiş hatıraları, silkip atamayız.

Bugün siyasî sınırlarımız dışında kalmış bir Larisa varsa, tarihimizdeki "Yenişehir" olduğunu, rikakat ve dikkatle ortaya koymalıyız;

gözlere, gönüllere hitabedecek hale getirmeliyiz.

"Millî veya Milletlerarası Seviyedeki Kısaltmalar ve Bunların Okunuşları" Gerekçesi:

Sözlü ve yazılı ifadelerde ekonomi sağlama olarak vasıflandırılacak çeşitli kıstaslar yapılmakta, pratik olduğundan bu husus gün geçtikçe de artmaktadır.

Ancak, kısaltmaların sözlü ifadeler içinde, özel ve tüzel kişilerin eğitim zevkine göre seslendirildiği, "Türk Alfabeti"ne bigâne kalındığı görülmektedir.

Türk alfabesini meydana getiren harflerin adları (okunuşları) tespit edilmiş bulunmaktadır.

Türk gibi düşünen insan, eğer muhatabı da Türkse, türkçe metinlerdeki kısaltmaları, Türk harflerinin karakterine göre seslendirir. Bu bir dil milliyetçiliğinin gereğidir.

RH: Er-aş değil, re-he;
RCD: Ar-si-di değil, re-ce-de;
AID: Ey-ay-di değil, A-ı-de

vb.

demenin, imkân ve şartları araştırılmalıdır.

TSE
TEKNİK YAYIMLAR SERİSİ'NDEN

İŞLETME VE STANDARDLAŞTIRMA

YAZAN: Jan Ollner

FİYATI: 20 Lira

ÇIKTI

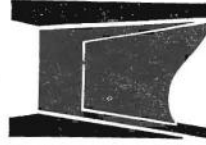
İÇİNDEKİLER:

- STANDARDLAŞTIR-
MANIN ROLÜ
- STANDARDLAR VE
ÜRÜNLER
- STANDARDLAŞTIR-
MA FAALİYETLE-
RİNİN DÜZENLEN-
MESİ
- İŞLETME
STANDARDLARININ
UYGULAMAYA
ELVERİŞLİ BİÇİMDE
FORMÜLE EDİLMESİ
DÜZENLENMESİ
- STANDARDLARIN
HAZIRLANMASI

İsteme adresi: Türk Standard-
ları Enstitüsü, Necatibey Cad.
Nu: 112

ANKARA

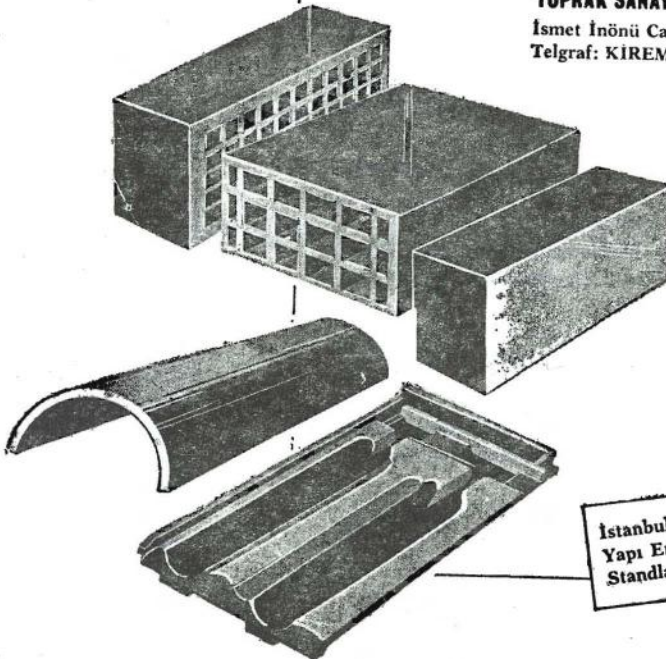
Öğrenci ve Öğretmenlere %25
Tenzilât yapılır.

KILIÇOĞLU

TOPRAK SANAYİİ ve TİCARETİ A.Ş.

İsmet İnönü Cad. No: 21 - Eskişehir
Telgraf: KİREMIT - Eskişehir P. K. 7

KİREMIT TUĞLA ATEŞ TUĞLASI

50 yıllık tecrübeye sahip müessese-
miz modern tesisleri ve mamulleri-
nin mükemmeliyeti ile kendi sahasın-
da Türkiye'nin rakipsiz kuruluşu ola-
rak sayın müşterilerine her türlü hiz-
meti sunmaktan büyük gurur duya-
caktır.

İstanbul, İzmir ve Ankara
Yapı Endüstri Merkezlerindeki
Standlarımızı görünüz.

Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurulu 17 Mart 1977 günü yaptığı toplantıda 30 Türk Standardını kabul etmiştir. Kabul edilen Türk Standardları şunlardır:

- TS 2576 Dönen Rijit Elemanların Balans Niteliği
- TS 2577 Açık Kanallarda Sıvı Akımı Ölçümü, Kararlı Akımın Ölçümü için Seyreltme Yöntemleri - Bölüm II Entegrasyon (Ani Enjeksiyon) Yöntemi
- TS 2578 Pürüzlülük Karşılaştırma Numuneleri Bölüm 1 - Torna Edilmiş, Taşlanmış, Delinmiş, Frezelenmiş, Vargelenmiş ve Planlanmış
- TS 2579 Pigmentler İçin Deney Metotları
Kısım I - Renk Karşılaştırması
- TS 2580 Pigmentler İçin Deney Metotları
Kısım II - 105°C da Uçucu Madde Tayini
- TS 2581 Pigmentler İçin Deney Metotları
Kısım III - Suda Çözenen Madde Miktarı Tayini (Sıcak Ekstraksiyon Metodu)
- TS 2582 Pigmentler İçin Deney Metotları
Kısım IV - Sulu Ekstraktta Asitlik veya Alkalilik Tayini
- TS 2583 Pigmentler İçin Deney Metotları

- Kısım V - Yağ Absorplama Değerinin Tayini
- TS 2584 Pigmentler İçin Deney Metotları
Kısım VI - Elek Üzerinde Kalıntı Miktarı Tayini (Yağ Metodu)
- TS 2585 Pigmentler İçin Deney Metotları
Kısım VII - Elek Üzerinde Kalıntı Miktarı Tayini (Su Metodu)
- TS 2586 Uçaklarda Kullanılan Isıya Dayanıklı (190°C) Bakır İletkenli Elektrik Kabloları İçin Deney Yöntemleri
- TS 2587 Uçaklarda Kullanılan Elektrik Fiş ve Soketleri İçin Tasarım Gereklere
- TS 2588 Uçaklarda Kullanılan Elektrik Fiş ve Soketleri İçin Deneyler
- TS 2589 Tahin
- TS 2590 Tahin Helvası
- TS 2591 Demir ve Çeliklerin Kimyasal Analiz Metotları - Silisyum Miktarı Tayini
- TS 2592 Elektronik Tüp Mahfazaları ve Başlıkları
- TS 2593 Elektronik Tüp Tabanları
- TS 2594 Harita ve Plânların Ölçeklerine Göre Sınıflandırılması
- TS 2595 Odunun Liflere Paralel Doğrultuda Basınç Dayanımının Tayini
- TS 2596 Nükleer Reaktörlerde Kullanılan Ölçü Aletlerinin Genel Özellikleri
- TS 2597 Gezici Hizmetlerde Kullanılan Radyo Cihazları İçin Ölçme Metotları
Kısım: I Genel Tanımlar ve Ölçme İçin Standard Şartlar
- TS 2598 Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları
Bölüm 20 - Tiratron Darbe Modülatörlerini Ölçme Metotları
- TS 2599 Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları
Bölüm 21 - Elektronik Tüplerde Çapraz Modülasyon Ölçme Metotları
- TS 2601 Etilen Glikol (Sanayide Kullanılan)
- TS 2518 Sertleşmiş Betonlarda Çimento Dozajı Tayini

- TS 2517 Alkali Agrega Reaktivitesinin Kimyasal Yolla Tayini
- TS 2600 Sitrik Asit, Monohidrat
- TS 2602 Sodyum Bikromat (Teknik)
- TS 2603 Sıvı Karbon Dioksit (Sanayide Kullanılan)

YENİ BASILAN TÜRK STANDARDLARI

Nu.	Standardın Adı	Fiyatı (TL)
TS 2437	Plastikler - Poliamid 66,610 ve 6 Deney Parçalarının Çabuklaştırılmış Kondisyonlanması	12
TS 2444	Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları - Bölüm 4: Gürültü Faktörü Ölçme Metotları ...	12
TS 2470	Odunda Fiziksel ve Mekanik Deneyler için Numune Alma Metotları ve Genel Özellikleri ...	15
TS 2472	Odunda Fiziksel ve Mekanik Deneyler İçin Birim Hacim Ağırlığı Tayini ...	12
TS 2473	Odunun Liflere Dik Doğrultuda Basınçta Denenmesi ...	12
TS 2474	Odunun Statik Eğilmesinde En Büyük Dayanımın Tayini ...	9
TS 2475	Odunda Liflere Paralel Doğrultuda En Büyük Çekme Gerilmesinin Tayini ...	12
TS 2483	Elektronik Tüplerde Elektrodların Numaralanması ve Birimlerin Belirtilmesi ...	12
TS 2491	Ses Yalıtma Malzemeleri-Polistiren Sert Köpük Plastiklerinden Yapılmış (Yapılarda Darbe Sesi Yalıtımında Kullanılan) ...	18
TS 2495	Yüzey Pürüzlülüğünün Profil Metodu ile Ölçülmesinde Kullanılan Aletler - Ardışık Profil Değişimini Ölçen Değmeli (İğneli) Aletler "M" Sistemi Değmeli Profilmetreler ...	27
TS 2498	İşitme Cihazlarında Kontrol Düğmelerinin İşaretlenmesi ...	9

TS 2499	Teşhiste Kullanılan X-İşını Tüplerinin Odak Noktalarının Boyutlarını İğne Delikli Kamera ile Ölçme Metodu	15
TS 2503	Karbontetraklorür (Sanaide Kullanılan) ...	24
TS 2505	Plastikler - Vidil Klorür Kopolimer Reçinelerin Kısa Gösterilişi	15
TS 2506	Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları Bölüm 16: Televizyon Görüntü Tüpleri Ölçme Metotları	15
TS 2508	Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları - Bölüm 18 Mekanik veya Akustik Kaynaklı Gürültüler Ölçme Metotları ...	15
TS 2509	Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları - Bölüm 19: Elektriksel Boşalmalı (Korona) Stabilizatörleri Ölçme Metotları	15
TS 2522	Flaşlar - El Pompaları ve Motorlu Taşıtlar İçin İki Bağlama Delikli	24
TS 2528	Direnç Tellerinin Çapları	9
TS 2529	Standard Anma Akımı Değerleri	9

MEVCUDU TÜKENDİĞİNDEN AYNEN BASILAN TÜRK STANDARLARI

Nu.	Standardın Adı	Fiyatı (TL)
TS 369	Kalorifer Radyatörleri (Dilimli)	30
TS 1058	Alçak Gerilim Elektrik Kesicileri	87

DEĞİŞTİRİLEN VE DÜZELTİLEN TÜRK STANDARLARI

Nu.	Standardın Adı	Fiyatı (TL)
TS 498	Yapı Elemanlarını Boyutlandırılmasında Alınacak Yükler	18
TS 897	Alçak Basıncı Sodyum Buharlı Lambalar	60

TSE Hazırlık Gruplarında

Yeni Kurulan ve Çalışmaya Başlayan Teknik Komiteler

- TS 2172 "Sert PVC H-Borular ve Ek Parçaları" (revizyon)
- TS 718 "Gerilim Transformatörleri" (revizyon)
- Radio İzotop Röleleri (IEC/346)
- Kuru Pili Üretiminde Kullanılan Mangan Dioksit
- TS 501 "Yarım Devirli El Su Pompaları (Kurbagaçık Tulumba)" (revizyon)
- Denge Terimleri
- Titreşim ve Şok İzolatörleri
- Denge Makinaları - Tanım ve Değerlendirme
- Metanol
- Dizel Yakıtlarında Yanma Kalitesi Tayini
- Kuyubaşı Malzemesi Özellikleri

Hazırlık Grubunda İncelenmekte Olan Tasarılar

- A.A. Yüksek Gerilim Kesicileri Bölüm 5: Kesici Seçim Esasları (IEC/56-5)
- A.A. Yüksek Gerilim Kesicileri Bölüm 6: Taşıma, Montaj ve Bakım Kuralları (IEC/56-6)
- Kublaç ve Gerilim Bölücü Kondansatörleri
- Ses Seviyesini Ölçme Cihazları (IEC/123)
- Radio Aktif Kaynaklı Elektriksel Ölçü Cihazları (IEC/476)
- Hassas Anahtarlar (IEC/163-1)
- Doğru Akım Yükselteçleri (IEC/163-1)
- Kraft Kağıdı
- Sodyum Bikarbonat
- Demir ve Çeliklerin Kimyasal Analiz Metotları - Ferro - Tungsten
- Suyun Analiz Metotları - Sertlik Tayini
- TS 198 "V-Kayışları" (revizyon)
- Bonolar
- Kredi Kartları (ISO/2894)
- Dizi Halindeki Yayınların Uluslararası Numaralanması (ISO/3297)
- Saniyeli Fitol
- Er Fotini
- TI Nişangahı
- Su Seviyesi Alçalıp Yükselen Kanallarda Akışın Ölçülmesi

Gürültü Kaynağının Ses Gücü Seviyesinin Tayini I
Titreşim ve Şok
Düşük Sıcaklıklarda Değişmez Eğilme Altında Ezilme
Miktarı Tayini
Jet Yakıtlarında Luminometre Sayısı Tayini
Terbiye İşletme Safhaları
Meyve Konserveleri
İç Fındık
Kabuklu Fındık
Temper Döküm Yaprak ve Çelik Parmak Yapraklar

Birinci Mütalaaya Gönderilen Tasarılar

Sert PVC Y-Borular, YV-Borular ve Ek Parçaları
(Elektrik İç Tesisatı İçin)
Beton İşlerinde Kullanılan Lastik Dilatasyon Malzemeleri (Lastik Contalar)
Suyun Analiz Metotları-Kimyasal Oksijen Gereksinimi
Miktarı Tayini
Demir ve Çeliklerin Kimyasal Analiz Metotları - Ferro-Vanadyum
Zincir ve Zincir Dişlileri
Teknik Resim Aletleri
Hidrantlar
Bibliyografik Yoklamalar (ISO/690)
Yersel Yöntemle Yapılan Harita ve Planlarda Pafta Bölümlemesi
TS 180 "Yonga Levhaları" (revizyon)
Ağaç Teldirekler TS 56 (revizyon)
Bilgi Alışverişi-Flowchart Sembolleri
Ftalik Anhidrit
Yağlama Greslerinin Yıpranmayı Önleyici Özelliklerinin Tayini
Otomotiv Tekerlek Yatağı Greslerinin Sızdırmayı Önleyici Özelliklerinin Tayini
Petrol Ürünlerinde Bakır Korozyonunun Tayini
Buğday
Bal
Keçiyoynuzu
Tahıl Biçerdöğerleri İçin Muayene ve Deney Esasları

Birinci Olgunlaştırılması Yapılan Tasarılar

TS 76 "Anma Gerilimi 100 V'a Kadar Olan Elektrik Havaları İçin Porselen İzolatörler" (revizyon)
Gemi Elektrik Tesisatı Kabloları (IEC/92-3)
Harç Kumları
İksa Hesap, Yapım, Bakım ve Söküm Kuralları
İçme ve Kullanma Sularının Klorlanması
Lavabolar (Seramik ve Dökme Demirden) TS 605 (Revizyon)
Çimento Numune Alma Metotları TS 23 (Revizyon)
Oksijen (Sanayide Kullanılan)
Kerestelik Dişbudak Tomruğu
Ksilen
Yağlama Greslerinin Pas Önleyici Özelliklerinin Tayini
Benzinin Oksidasyon Stabilitésinin Tayini
Yatak, Yorgan Çarşafı ve Yastık Kılıfları
Dil Peyniri
Tulum Peyniri
Tırpan ve Oraklar

İkinci Mütalaaya Gönderilen Tasarılar

TS 87 "Evlerde ve Benzeri Yerlerde Kullanılan Elektrikli Soğutucu ve Dondurucu Dolaplar" (revizyon)
20-35 kV'luk Termoplastik ve Termoset Yahtkanlı Y-Kabloları
Radyo Frekans Bağlayıcıları-Genel
İkiz Dengelenmiş Anten Besleyicileri İçin İki İğneli Bağlayıcı
Eşeksenli, Uyumlaştırılmamış Televizyon Anten Besleyicilerinin Bağlayıcıları
Dış İletkenin Çapı 9,5 mm, Özempedansı 50 ohm olan Kama Kilitli Eşeksenli Bağlayıcılar
RFK 75-17 Tipi ve Daha Büyük Kablolar İçin Eşeksenli Radyo Frekans Bağlayıcıları
RFK 50-17 Tipi ve Daha Büyük Kablolar İçin Eşeksenli Radyo Frekans Bağlayıcıları
Alçak Frekans Kabloları (T₁ Kabloları)
Alçak Frekans Kabloları (T₂ Kabloları)
Alçak Frekans Kabloları (T₃ Kabloları)
Alçak Frekans Kabloları (T₄ Kabloları)
Alçak Frekans Kabloları (T₅ Kabloları)
Alçak Frekans Kabloları (T₆ Kabloları)
Naylon Kolan
Silah Baskı Sıvısı
Ölçmelerle İlgili Genel Terimler
Harita ve Plan Ölçekleri
Şerbetçiotu

İkinci Olgunlaştırılması Yapılan Tasarılar

Sert PVC 0-Borular ve Ek Parçaları (Elektrik İç Tesisatı İçin)
Kompoze Gübre
Bitkisel Margarin
TS 514 "Derinkuyu Su Pompaları" (revizyon)
Safran
Reçeller

Üçüncü Mütalaaya Gönderilen Tasarı

Yünlü Kumaşlar (Dış Giyimde Kullanılan)

Üçüncü Olgunlaştırılması Yapılan Tasarı

Fitilli Kadife Kumaş (Dış Giyimde Kullanılan)

Teknik Kurula Gönderilen Tasarılar

Radyo Frekans Kabloları (Genel)
Radyo Frekans Kabloları
Elektronik Tüp Mahfazaları ve Başlıkları
Elektronik Tüp Tabanları
Nükleer Reaktörlerde Kullanılan Ölçü Aletlerinin Genel Özellikleri (IEC/232)
Gezici Servislerde Kullanılan Radyo Cihazları İçin Ölçme Metotları
Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları
Bölüm 20 - Tiratron Darbe Modülatörlerini Ölçme Metotları (IEC/151-20)
Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları
Bölüm 21 — Elektronik Tüplerde Çapraz Modülasyon Ölçme Metotları (IEC/151-21)

Ses Kayıt ve Okuma Cihazlarındaki Hız Değişmelerini
Ölçme Metotları
Sitrik Asit, Monohidrat
Sodyum Bikromat
Sıvı Karbon Dioksit
Suyun Analiz Metotları-Klorlu Hidrokarbon Bileşikleri
İçeren Pestisit Miktarının Tayini
Demir ve Çeliklerin Kimyasal Analiz Metotları - Dökme
Demirler: Magnezyum Miktarı Tayini
Contahk Levhalar (Mantar Esası)
Contahk Levhalar (Organik Lif Esası)
TS 388 "Plaka Metodu İle Isı İletkenliğinin Tayini" (revizyon)
TS 415 "Isı İletkenliği ve Isı Geçirgenlik Direncinin Yapıda Kullanılması İçin Hesap Değerinin Bulunması" (revizyon)
Karayolu Taşıtları Semboller Kısım II
Karayolu Taşıtları Semboller Kısım III
Uçak Elektrik Sistem Gerilimleri
Uçak Dış Elektrik Kaynak İrtibatları
Sonometreler
Gürültünün İnsan Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi
Sonik Patlamaların Fiziksel Ölçülmesi
Su Yollarında Gemilerin Çıkardığı Gürültünün Ölçülmesi
Gemilerde Gürültü Ölçülmesi
Verilerin İstatistiksel Yorumu - İstatistiksel Tolerans Aralıklarının Tayini
Verilerin İstatistiksel Yorumu - Çift Gözlem Halinde İki Vasıtanın Kıyaslanması
Kişisel Film Dozimetreleri
Hava Alanı Çevresindeki Gürültünün Monitör Edilmesi
Oduğun Liflere Paralel Doğrultuda Basınç Dayanımının Tayini (ISO/3787)
Etilen Glukol
Stilen Butadien Kopolimerleri-Bağlı Stiren Miktarının Tayini
Ebonit-Dürometre İle Sertlik Tayini
Yün Toplarının İnceliklerine Göre Sınıflandırılması
Etli Hazır Yemek Konserveleri
Bitkisel Sıvı Yağlı Hazır Yemek Konserveleri
Tahin
Tahin Helvası
Kimyon
Karanfil
Zencefil
Yenibahar
Pirinç Unu
Mercimek Unu

**STANDARLARA
UYGUNLUĞUN
GÜVENCESİNİ
VERİR**

 MARKALI MALLARI

**— İNANARAK ALIN
— GÜVENEREK KULLANIN**

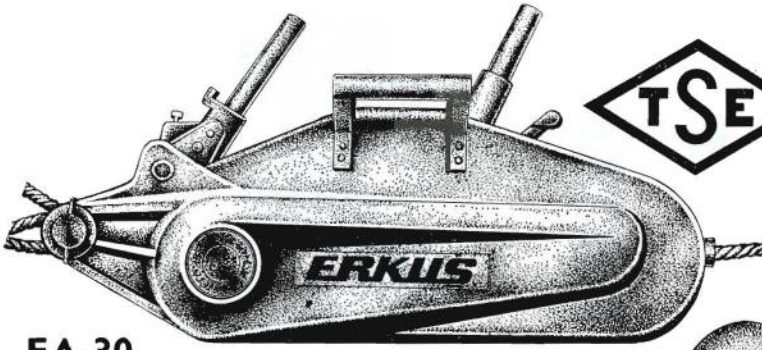
ERKUS

Keresteciler Sitesi, Rıza Uzun Sokak
No.15 Demirkapı—TOPÇULAR

Kaldırma ve Çektirme Makinaları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

Tel: 76 20 15

garantilidir...

EA-30

çelik halatlı kaldırma,
gerdirme ve çekirme makinası

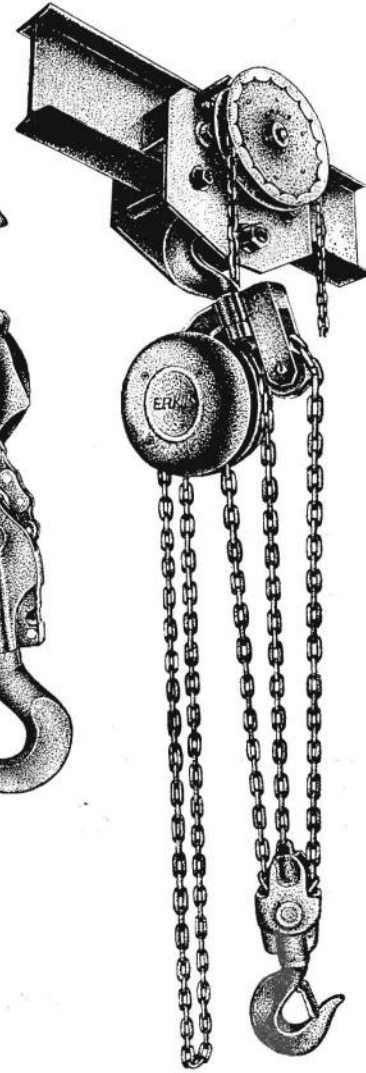
EA-1/30

zincirli kaldırma,
gerdirme ve çekirme makinası

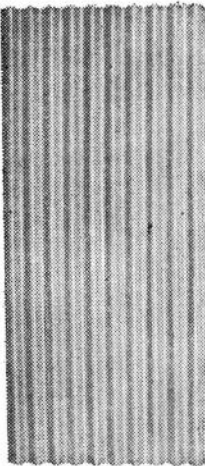
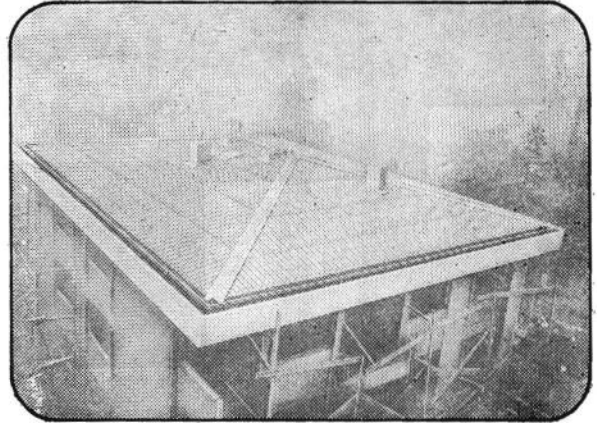
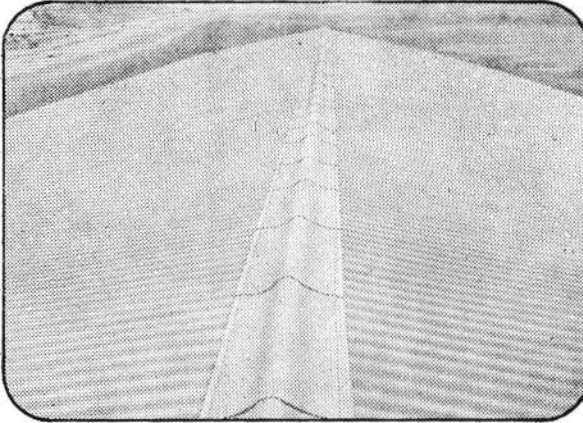
EA-15

çelik halatlı kaldırma,
gerdirme ve çekirme makinası

caraskal

Her tür yapıya tek bir kaplama malzemesi **Onduline®**

TEKNİK ÖZELLİKLER

Uzunluk	: 200 cm.
Genişlik	: 89 cm.
Kalınlık	: 0.3 cm.
Oluk yüksekliği	: 3.2 cm.
Oluk aralığı	: 8.9 cm.
Oluk adedi	: 10 Oluk/levha
Ağırlık	: 4 kg/m ² veya 6.8 kg/levha
Mahya uzunluğu	: 89 cm.
Mahya ağırlığı	: ≈ 1.5 kg/levha
Su geçirimsizlik	: Kesinlikle su geçirmez,
Sıcaklık dayanıklılık	: 110°C'ye kadar gözle görülebilir hiç bir değişiklik olmaz. Çatlama, pullanma ve yumuşama meydana gelmez.

Dış tesirlere
dayanıklılık

: Çürümez, paslenmez,
küflenmez, kimyasal
ve biyolojik
dış tesirlerden
zarar görmez.

Renkler

: Siyah (Standart)
Kırmızı - Alüminyum
Yeşil - Mavi
(Yalnız bir yüzü.)

HER TÜRLÜ BİLGİ VE BROŞÜR İÇİN :
Merkez : Onduline Yapı Malzemeleri A.Ş.
Barbaros Bulvarı 76/78
Beşiktaş - İstanbul Tel. : 46 30 94 (4 hat)

Ankara Bölge Müdürlüğü :
Onduline, Tunus Caddesi 4/19
Bakanlıklar - Ankara Tel. : 17 88 51

çatı ve cephe kaplamasında
Onduline
oluklu levhaları
SAGLAM. PRATİK. EKONOMİK

MİMARLIK MÜHÜRÜ
KALİTE BELGESİ

KARTAL

Demir-Çelik-
Yedek Parça
Sanayi ve Tic. A.Ş.

Nervürlü
Torçelik'leri
inşaatta Demirden

% 40

**TASARRUF
SAĞLAR**

imalatımız

belgesine haizdir

● **MERKEZ**

Tersane Cadd. Çelik Han 178/20 Karaköy/İSTANBUL

Tif. : 49 07 80 - 44 56 68 - 49 33 48

Telgraf : ERDOĞRU - İSTANBUL

TELEKS İstanbul : 23387 DECA Tr.

● **FABRİKA**

Yakacık Cadd. Çavuşoğlu Mevkii KARTAL/İSTANBUL

Tif. : 53 42 52 - 53 39 49

● **ANKARA BÜROSU**

Tuna Cad. Dışlioğlu Han No. 4 Kat 1

YENİŞEHİR/ANKARA Tif. : 18 55 79 - 18 20 75

İSMAİL ERDOĞRU

Demir - Çelik Hadde
Yedek Parça ve
Civata Fabrikaları
İTHALAT - İHRACAT - TAAHHÜT

Nervürlü Torçelik 'leri
inşaatta demirden

%40
TASARRUF
SAĞLAR

imalatımız

belgesine haizdir

● **MERKEZ**

Karaköy, Tersane Cadd. Çelik Han Kat 2 İSTANBUL
Tlf. : 44 56 68 - 49 97 73 **44 70 96-49 33 48-49 07 80**
İstanbul TELEKS : 23622 ERTA Tr. Telg ÖZZETTOR İST.

● **FABRİKA**

Kartal, Yakacık Cadd. Çavuşoğlu Mevkii, İSTANBUL
Tlf. : 53 42 52 - 53 39 49 **telex 23194 erca tr**

● **ANKARA BÜROSU**

Yenişehir Tuna Cad. Dışlioğlu Han No. 4 Kat 1 ANKARA
Tlf. : **18 55 79 - 18 20 75**
Ankara TELEKS : 42733 YEK Tr.

TORTAŞ

**TORÇELİK ve DEMİR
SANAYİ**

LIMITED ŞİRKETİ

ithalat - ihracat - taahhüt

NERVÜRLÜ

**TORÇELİK'leri
insaatta demirden**

**%40
tasarruf
sağlar.**

İMALATIMIZ

belgesine haizdir

MERKEZ

Karaköy, Tersane Cadd. Çelik Han Kat 2 İSTANBUL
Tlf. : 44 56 68 - 44 70 96 Telgraf : ÖZZETTOR - İST.
Teleks : 22726 Tora Tr.

FABRİKA

Kartal, Yakacık Cadd. Çavuşoğlu Mevkii, İSTANBUL
Tlf. : 53 36 02 - 53 42 52

ANKARA BÜROSU

Yenişehir Tuna Cad. Dışlioğlu Han No. 4 Kat 1 ANKARA
Tlf. 25 19 72 - 18 20 75 Telgraf : ÖZZETTOR - ANKARA

kalitemizin güvencesi

- Çelik özlü alüminyum iletkenler
- Tam alüminyum iletkenler
- Plastik izoleli askı telli alüminyum kablolar - ALPEK
- Plastik izoleli alüminyum iletkenli enerji kabloları - ALVINAL
- Plastik izoleli telefon kabloları
- Alüminyum profiller
- İletken ve kablolar için ek malzemeleri

TÜRKKABLO A.O.

Merkez: İnönü Caddesi 69/1 Taksim-İstanbul

Tel: 45 52 38-39 Teleks: 22266

Fabrika: P.K. 53 İzmit Tel: 14 76-13 97

TÜRKKABLO MAMÜLLERİ TEVZİİ A.Ş.

Çemeraltı Caddesi 34 Karaköy-İstanbul

Tel: 43 00 06-43 00 07

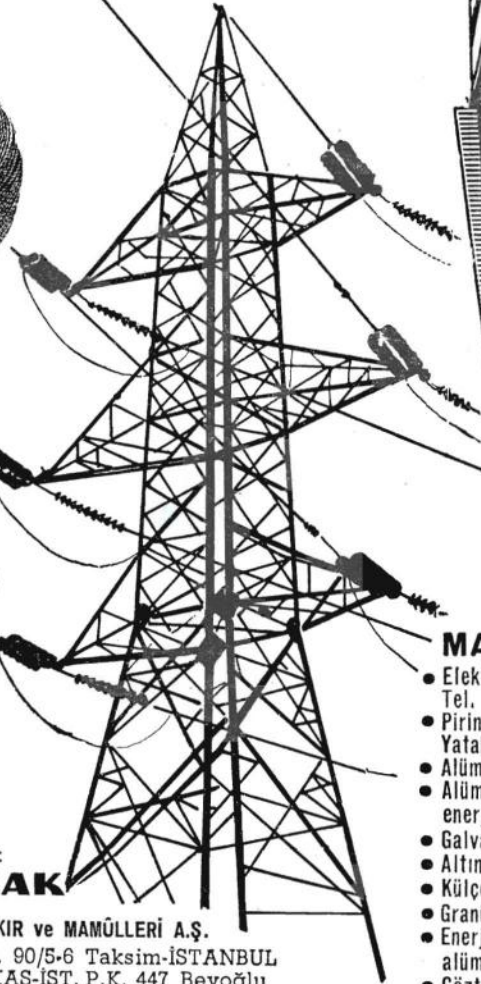
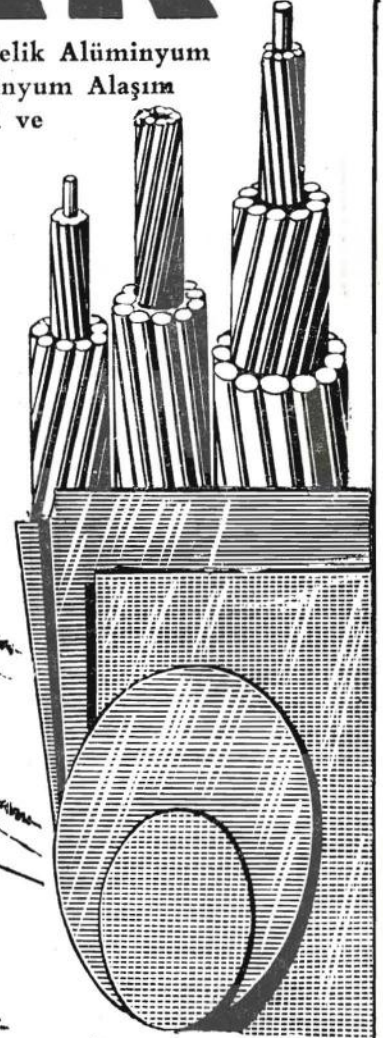
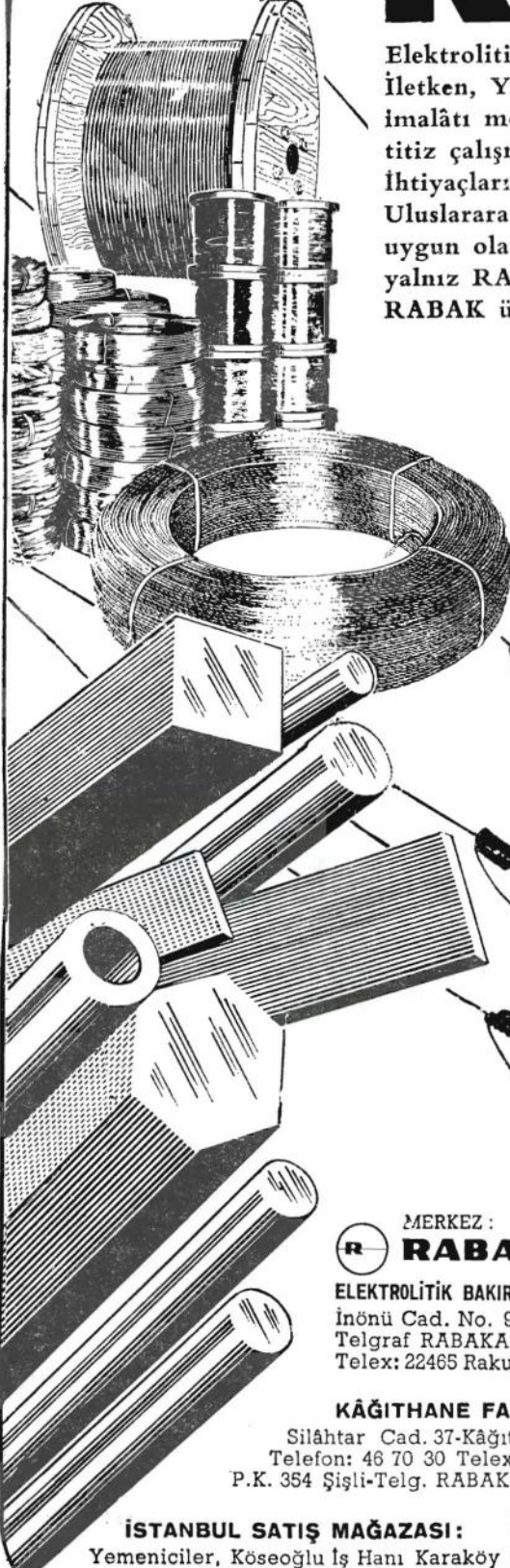

ELEKTROLİTİK BAKIR ve ALÜMİNYUM MAMÜLLERİ İMALİNDE TEK İSİM

RABAK

Elektrolitik Bakır, Pirinç, Alüminyum - Çelik Alüminyum İletken, Yaylık Çelik Tel ve Külçe Alüminyum Alaşım imalatı modern tesisleri, tecrübeli personel ve titiz çalışmayı gerektiren güç bir iştir. İhtiyaçlarınızı Türk Standardlarına veya Uluslararası diğer Standartlara uygun olarak temin etmek istiyorsanız yalnız RABAK mamüllerini kullanınız. RABAK üstün kalitenin sembolüdür.

MAMÜLLERİMİZ :

- Elektrolitik bakırdan mamül ;
Tel, çubuk, lâma ve borular
- Pirinç; tel, çubuk ve borular
- Yataklık bronz çuoklar (İç dolı ve boş)
- Alüminyumdan ; levha, disk,
- Alüminyum ve Çelik özlü alüminyum enerji nakil iletkenleri.
- Galvanizli çelik tel ve yaylık çelik tel
- Altın - Gümüş
- Külçe alüminyum alaşımlar (her nev'i)
- Granüle alüminyum
- Enerji nakil hatlarında kullanılan alüminyum iletken ek parçaları
- Göztaşı (bakır sülfat)

MERKEZ :
RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR ve MAMÜLLERİ A.Ş.
İnönü Cad. No. 90/5-6 Taksim-İSTANBUL
Telgraf RABAKAŞ-İST. P.K. 447 Beyoğlu
Telex: 22465 Raku-Tr İst. Tel: 45 68 35 Santral; 4 hat

KÂĞITHANE FABRİKASI:

Silâhtar Cad. 37-Kâğıthane-İstanbul
Telefon: 46 70 30 Telex: 22287 bafa tr,
P.K. 354 Şişli-Telg. RABAK Kâğıthane-İstanbul

KABLO FABRİKASI:

Köseköy-İzmit Telefon: 1408
Telex: 33125 alka tr. P.K. 106 İzmit
Telg: RABAKAL-İZMİR

İSTANBUL SATIŞ MAĞAZASI:

Yemeniciler, Köseoğlu İş Hanı Karaköy
Telefon: 44 81 13

ANKARA SATIŞ MAĞAZASI:

Çankırı Cad. 58 A Tel: 11 10 70
Telex: 42726 tepe tr.
Telg: RABAK-ANKARA

İZMİR SATIŞ MAĞAZASI:

Anafartalar Caddesi No. 143
Tel: 34 220 - İZMİR

yılmaz kablo

mühendisin güvencesi

Çağdaş teknoloji durmadan ilerliyor. Yılmaz Kablo, dünya kablo üretiminde son ilerlemeleri izler ve uygular.

Yılmaz Kablo ile enerji ve ses iletiminde makineleriniz, telefonlarımız, elektrik cihazlarınız en sağlıklı bir dolaşıma kavuşur.

Yılmaz Kablo değişik tip ve kesitlerde, yalıtılmış, ince, kalın aradığınız nitelik ve sağlamlıkta. Yılmaz Kablo yeraltı kabloları. Yılmaz Kablo tesisat kabloları. Yılmaz Kablo telefon kabloları.

 TÜRK STANDARTLARINA UYGUN KALİTE GARANTİSİ

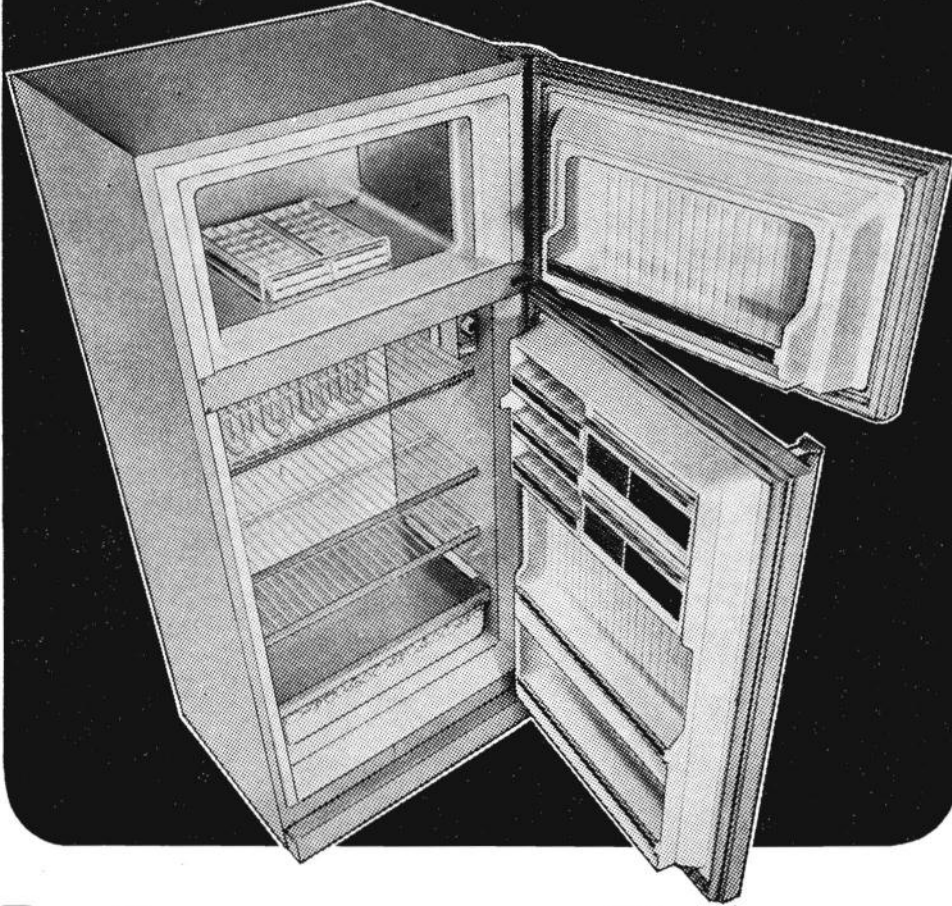
YILMAZ KABLO SANAYİ A.Ş.

Merkez : Karaköy, Okçumusa Cad. 70
Telefon : 44 24 52 - 49 35 35
Fabrika : Topkapı, Maltepe Cad. 10/3
Telefon : 76 10 66

ajanstek

ARÇELİK dupleks

İKİ AYRI SOĞUTMA TEK MOTORLA

Arçelik Dupleks'te, normal bir buzdolabı olan alt bölme için gerekli soğutmayı da, üstteki "derin dondurucu" bölme için gerekli o müthiş soğutmayı da tek motor sağlar. Böylece, daha az elektrik sarfıyatı ve daha az arızalanma ihtimaliyle daha masrafsızdır Arçelik Dupleks. Daha sessizdir.

Tek motorlu Arçelik Dupleks'te yiyeceklere içeceklere ayrılan yer daha büyüktür. İki ayrı soğutma tek motorla! İki kapılı buzdolabı yapımında bütün dünyada uygulanan sistem budur. Yurdumuzda yalnız Arçelik, Dupleks'te bu sistemle başlamış, bu sistemle devam etmektedir!

ERİTOMATİK

dupleks
ARÇELİK

(Yeni Ajans - 344)

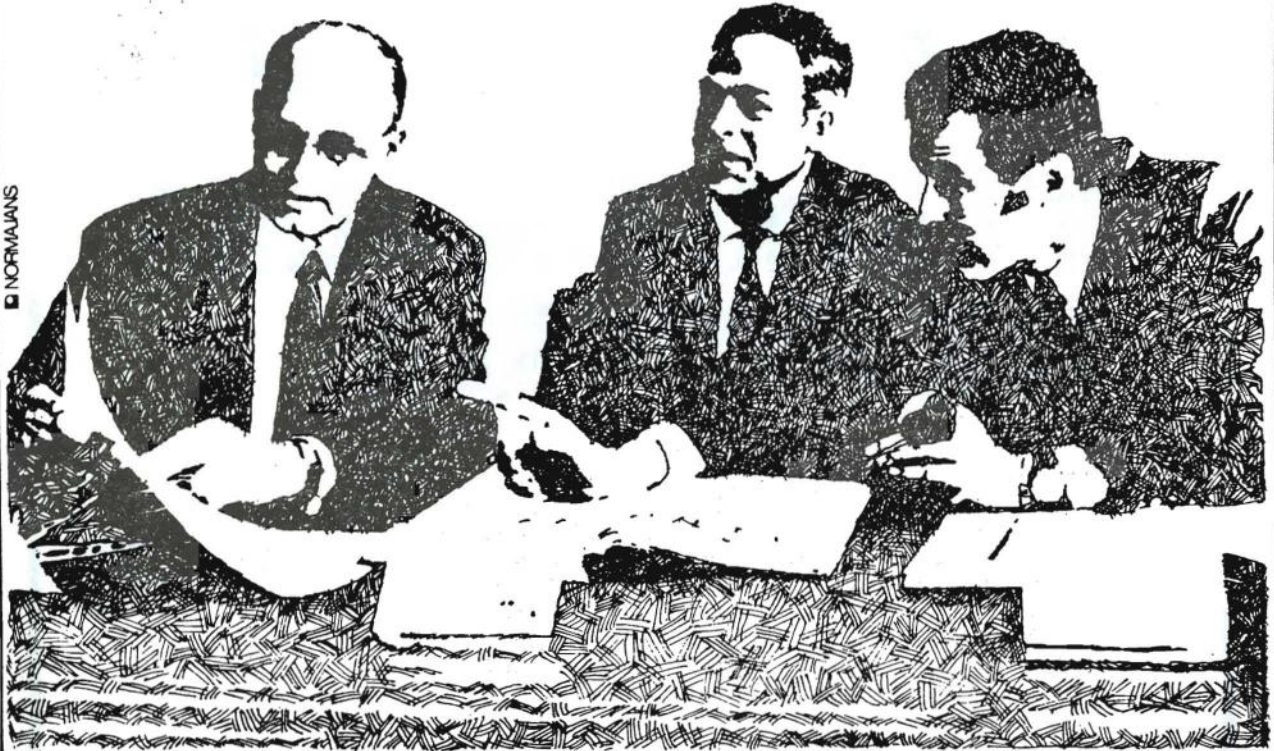
"titiz seçimin sonunda,,

Karar vermek zordur kablo seçerken.
Çağdaş bilgi, emniyet, servis kolaylığı ve
TSE Türk standartlarına uygun
kalite garantisi aranır.

Kararlarınız sorumluluğunuzu da taşır.
Ve her titiz seçimin sonunda,

AN-KA tercih edilir.

an-ka
kabloları
sanayi ve ticaret anonim şirketi

Merkez: Bankalar Şair Ziya Paşa Cad. No. 55-57 Karaköy - İSTANBUL, Tel : 44 73 07 - 49 01 37 Fabrika Tel. 25 50 98 - 25 50 99

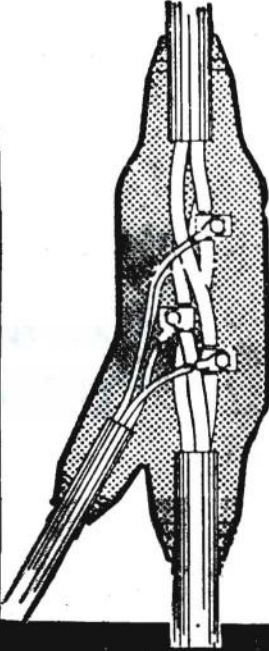
(Normajans)

SURTEL

Kabloları, İletkenleri,

Surtelin 71 kablo garnitürleri

- Standartlara uygunluk
- Kalitede gerçek üstünlük
- Tesislerde emniyet
- Teslimatta sür'at
- İhracatta gelişme

SURTEL MAMULLERİNDE

BATI REKLAM

SURTEL KABLO
SANAYİİ A. Ş.

Bankalar, okçumusa Cad. No: 80 Karaköy/İst.
Telgraf: Surkablo/İst.

**ulusal kaynaklarla,
uluslararası normlara uygun
üretim.**

ERGÜR KABLO

Elektrik enerjisi ile yaşayan tüm kuruluşların güç kaynağıdır Ergür Kablo...

Kalkınma hamlesi içinde bulunan yurdumuzun dev tesislerine can veren, yaşamımızın her kesimine giren Ergür Kablo elektrolitik bakırı kendi işler modern tesislerinde...

Ergür Kablo Kalite üstünlüğü tartışılmayan ürünlerine şimdi bir yenisini daha ekledi. Emaye Bobin Teli...

Kendi öz sermaye ve emeğimiz ile giderek gelişen Ergür Kablo yerli sanayinin gurur ve güven kaynağıdır...

KALİTE BELGESİNE HAİZ

**ERGÜR
KABLO**
VE
BAKIR SANAYİ A.Ş.

**uzman
kuruluş**

MERKEZ :

Okçumusa Cad. Tezgül İş Hanı
No. 2 Kat 1-2 Karaköy - İstanbul
Tel : 45 80 14 - 45 80 15

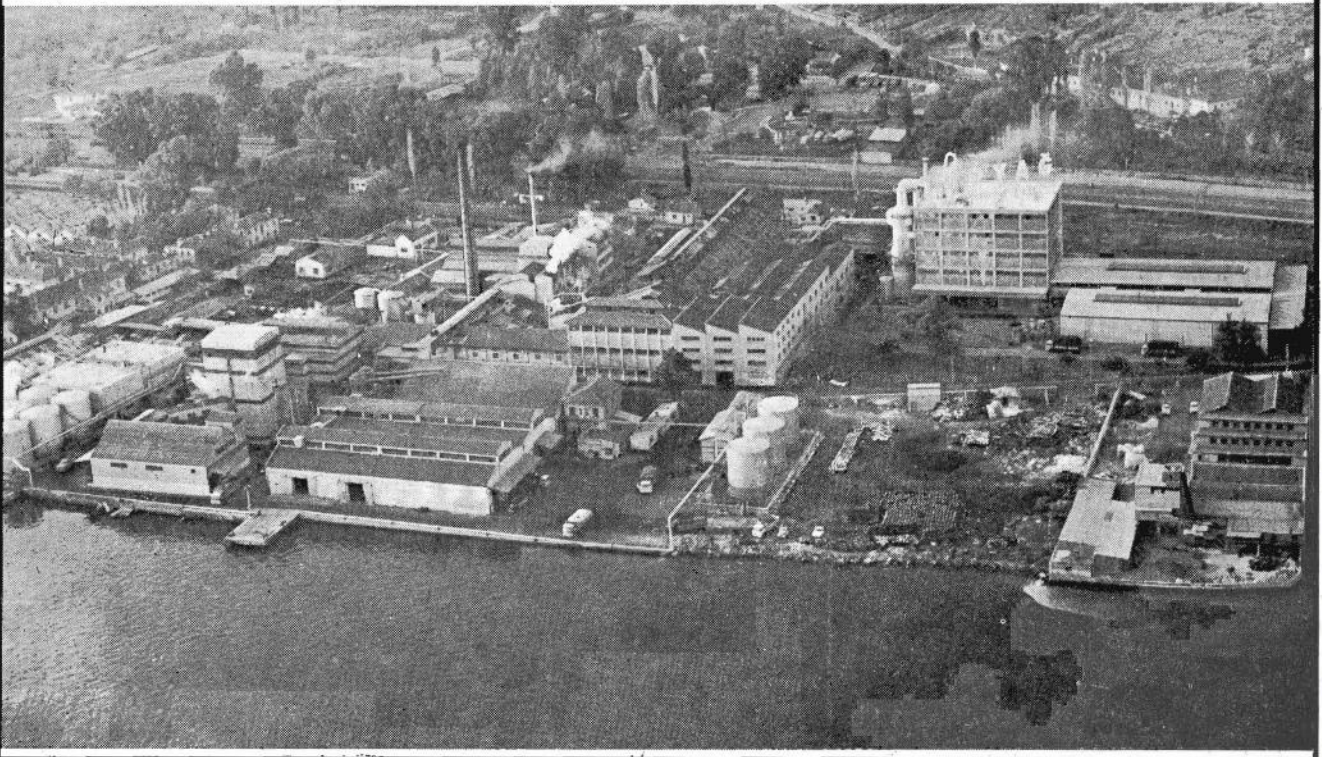
Telex : 23464 EKS-TR

FABRİKA :

Sanayi Sitesi 665 Sok. No. 2 - 12
Denizli Tel : 3024 - 2526

Turyağ

**nebatî yağ sanayiinde
yıkama maddelerinde ÖNCÜ**

net grafik

*** 61 yıllık tecrübe**

*** 1100 kişilik uzman kadro**

TÜRKİYE YAĞ ve MAMULATI A.Ş. İZMİR

**Türk
kablo
sanayii'nde
üstünlüğü
tartışılmıyan
marka**

ALTIN KABLO

FVV-n
NAV
NV
NVV
YVV
0,6/1kV

kablolar

GARANTİLİDİR

ALTIN KABLO SANAYİİ A.Ş.

Bankalar Cad. Şair Eşref Sok. No. 7 Beyaz Han
Karaköy - İstanbul Tel. 44 33 30 - 49 59 29

FABRİKA: Rami, Kışla Cad. 10/1 İstanbul Tel. 76 19 18